БУТУН КУЧ—ОЛИНГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРИШГА!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 134 (2167). | 8 июль, якшанба 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Янгиер районидаги «Коммунизм» колхозининг ўртоқ А. Зияев бошлиқ бригада аъзолари 196 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Суратда: тракторчи ўртоқ Жуманазар Каримов ғўзани культивация қилмоқда.

А. Абаляи фотоси.

ТАШКИЛОТЧИ-ИНСПЕКТОР

Коммунистик қурилишнинг зарбдор фронти — қишлоқ хўжалик соҳасида турган ғоят катта ва масъулиятли вазифаларни шараф билан бажариш даставвал хўжаликни ишнинг кўзини билиб, оқилона юргизишга боғлиқдир. Раҳбарлик конкрет ва таъсирчан бўлсин— ҳаёт талаби, давримиз талаби мана шу!

Ҳар бир колхоз ва ҳар бир совхозда пахта, гўшт, сут, ёғ ва бошқа маҳсулотларни етиштиришни кўпайтиришга имкон берувчи битмас-туганмас резервлар бор. Ана шу резервлардан тўла ва унумли фойдаланиш, экономикамизнинг ана шу соҳасига раҳбарликни ҳозирги давр талаблари даражасига кўтариш мақсадида партиямиз Марказий Комитетининг ташаббуси билан территориал ишлаб чиқариш бошқармалари тузилди. Бу бошқарма ходимлари, хусусан ташкилотчи-инспекторлари хўжаликларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш бўйича белгиланган планларнинг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлашга даъват этилгандирлар.

Ташкилотчи-инспектор — коммунистик мўл-кўлчилик учун бошланган умумхалқ ҳаракатининг олдинги сафида бораётган, чуқур билим ва бой тажрибага эга бўлган, замон ва давр талабларини яхши англаган мутахассисдир. У илғорлар тажрибасини ҳар тарафлама ўрганувчи ва уни кенг оммалаштирувчи, янгиликларни ўз вақтида пайқаб олиб, уларни қўллаб-қувватловчи, олға қараб қилаётган ҳаракатимизга тўсқинлик қилувчи эскиликларнинг ҳар қандай кўринишига қарши шафқатсиз кураш олиб борувчи чинакам жангчидир.

Ташкилотчи-инспекторларимиз ҳар бир хўжаликдаги ишнинг ҳақиқий аҳволини чуқур ва ҳар тарафлама ўрганишлари, агротехника қоидаларининг бузилишига сира ҳам йўл қўймасликлари, мўл ҳосил олиш йўлида колхоз ва совхоз раҳбарларига яқиндан ёрдам беришлари лозим. Ҳар бир пахтакор хўжаликда гектар бошига ҳосилдорликни камида 25 центнерга етказиш — олдимизга қўйилган энг муҳим вазифалардан бирилир. Шу билан бирга хўжаликнинг бошқа тармоқларини ҳам, хусусан чорвачиликни кескин ривожлантиришга ҳам жиддий эътибор бериш зарур. Ташкилотчи-инспекторларимиз ўзларининг бутун куч ва ғайратларини, билим ва тажрибаларини, диққат ва эътиборларини ана шу вазифаларни шараф билан бажаришга қаратмоқлари лозим.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, кўпчилик ташкилотчи-инспекторларимиз ўз вазифаларини тўғри англаган ҳолда чуқур масъулият ҳис қилиб, ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Улар хўжаликлар экономикасини атрофлича ўрганмоқдалар, илғорлар тажрибаси ва фан ютуқларига таянган ҳолда хўжаликлардаги қолоқ соҳаларни кўтариш йўлида кўп иш қилмоқдалар, ҳосилдорликни оширишнинг янги резервларини қидириб топмоқдалар, колхоз ва совхозларга кун сайин амалий ёрдам бермоқдалар.

Чирчиқ территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг ташкилотчи-инспекторлари З. Исоқов ва Х. Рўзиқулов ўртоқлар ўзларига бириктирилган хўжаликларни юксалтириш, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришни таъминлаш соҳасида кўп куч ва ғайрат сарфламоқдалар. Улар бутун кун бўйи пахтакорлар, чорвадорлар орасида бўладилар, яхши ташаббусларни, янгиликларни ўрганадилар, қўллаб-қувватлайдилар, камчиликлар аниқланса, дарҳол хўжалик раҳбарлари билан ҳамкорликда уларни тугатиш юзасидан амалий тадбирлар белгилайдилар. Чунончи, ўртоқ З. Исоқов Бўка районида энг қолоқ хўжаликлардан бири бўлган Ленин номли колхозга катта эътибор бераётир. Колхоз правленияси билан биргаликда механизатор кадрларни яхши шайлаш, экишни қисқа муддатда сифатли қилиб ўтказиш, бригадаларда меҳнатни тўғри ташкил этиш, ички резервларни аниқлаш соҳасида бир қанча ишлар қилди. Ўртоқ З. Исоқов ғўзага ишлов беришда агротехника қоидалари бузилаётганини, сувчиларга нотўғри норма белгиланганини, бинобарин уларнинг меҳнатига нотўғри ҳақ тўланаётганини ва бошқа камчиликларни аниқлади ҳамда колхоз правленияси билан биргаликда бу камчиликларни тугатди. Ҳозир бу қолоқ деб ҳисобланиб келинган хўжаликда ишлар анча жонланиб кетган. Бунда ташкилотчи-инспекторнинг ҳам ҳиссаси бор, албатта.

Партиямиз қишлоқ хўжалигини бошқариш соҳасида янги ташкил этилган ишлаб чиқариш бошқармаларининг, шу жумладан ташкилотчи-инспекторларнинг ролини оширишга жуда катта эътибор бермоқда. «Ишлаб чиқариш бошқармаларида, — деди ўртоқ Н. С. Хрушчев. — ташкилотчи инспекторлар бор. Буларга маълум колхоз-совхозлар бириктириб берилган. Ташкилотчи-инспекторлар ишлаб чиқаришнинг аҳволи учун жавобгардирлар. Маълумки, ишлаб чиқаришнинг аҳволи учун аввало совхоз директорларининг ўзлари, колхозларнинг раислари ва правлениелари жавоб берадилар, бундан ташқари ташкилотчи-инспектор ҳам ишлаб чиқариш бошқармаси олдида жавоб беради».

Шундай экан, ташкилотчи-инспекторларимиз ўзларига бириктирилган ҳар бир хўжаликдаги аҳволдан кун сайин кўз-қулоқ бўлиб туришлари, уларнинг экономикасини чуқур ўрганишлари, камчиликларнинг сабабларини аниқлашлари, бригадаларда ва фермаларда ишлаб чиқаришни ҳозирги замон талабларига жавоб берадиган қилиб ташкил этишлари лозим. Бунда даставвал хўжаликни ўстиришни таъминлайдиган энг муҳим масалаларга, чунончи, маҳсулот таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш каби масалаларга алоҳида эътибор бериш зарур. Зотан ҳар бир ташкилотчи- инспекторнинг фаолиятини белгилайдиган асосий ўлчов ўзига бириктирилган хўжаликларнинг иқтисодий кўрсаткичларидир.

Ҳеч шубҳа йўқки, жонкуяр ва ташаббускор мутахассисларимиз — ташкилотчи-инспекторларимиз ўз зиммаларидаги ғоят катта ва шарафли вазифани чуқур ҳис қилганлари ҳолда коммунистик мўл-кўлчиликни яратиш соҳасида бутун билимлари, куч-ғайратларини аямай сарфлайдилар, ҳар бир хўжаликда давлат планларининг ва олинган социалистик мажбуриятларнинг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлайдилар.

Сўнгги ахборот

ЙЎҚОЛСИН МИЛИТАРИСТЛАР БИЛАН ИТТИФОҚ!

ПАРИЖ, 7 июль. (ТАСС). Ғарбий Германия канцлери Аденауэр кеча Париждан чиқиб, Франция бўйлаб сафарга жўнаб кетди. Бу сафарнинг биринчи босқичи Руан шаҳри бўлди. Аденауэр вагондан чиқиши билан вокзалга тўпланган оломон уни: «Йўқолсин герман милитаризми билан иттифоқ!» деган ҳайқириқлар билан кутиб олди. «Юньон Франсэз д'Энформасьон» агентлигининг хабар беришича, Руан аҳолиси шаҳар марказида ҳам норозилик намойиши ўтказган. Полиция намойиш қатнашчиларини тарқатиб юборди.

РАКЕТА ПОЛИГОНИ ҚОЛА БЕРАДИ

КАНБЕРРА, (ТАСС). Канберрада Англия авиация министри Торникрофтнинг Австралия ҳукумати билан музокаралари тугади. Вумера ракета полигонидан (Жанубий Австралия) ракета қуролларини синаш ва космик тадқиқотлар учун биргаликда фойдаланиш тўғрисидаги Австралия-Англия битими муддатини яна уч йилга чўзиш ҳақида қарор қабул қилинди.

Ҳозиржавоб бригадир

Ўртоқ Темирхўжа Имомиддинов Сирдарё районидаги «1-Май» колхозида бригада бошлиғи бўлиб ишлайди. У бошлиқ бригаданинг 115 гектар пахта майдони бор. Имомиддинов йил бошида «бу йил биз ҳар гектар ердан 22,6 центнердан ҳосил оламиз» деб тантанали ваъда берган эди. Лекин у ҳозир ўз ваъдасининг устидан чиқиш учун жон куйдирмаётир.

«Нега бу ерга қўшимча чигит экилмади?» — деб сўрасангиз, Имомиддинов дарҳол: «эй қизиқ экансиз, шу ерга чигит экиб бўладими, қаранг, шўр, шўрда шўра ҳам битмайди», деди.

Бригадада энг яхши дейилган 22 гектарлик картада ҳам аҳвол ёмон. «Бу ерни ҳам ўт босиб кетибдику», десангиз бригадир дарҳол «Чирмоқ ҳам ўтми, буни бир кунда бартараф қилиб ташлаймиз» дейди.

Хуллас, бу бригаданинг қайси бир картасига борманг шу каби аҳволни кўрасиз. Лекин бригадирга камчиликларни кўрсатсангиз, у дарҳол бирор важни рўкач қилади. Ўртоқ Имомиддинов шунақа «ҳозир жавоб» экан.

Д. АБДУАЛИМОВ.

ТАЖРИБАКОРЛАРИМИЗ АЙТГАНЛАРИ

Ғўзани ўғитга вақтида тўйдиринг!

МЎЛ ҲОСИЛ ЕТИШТИРАМАН ДЕГАН ДЕҲҚОН ҒЎЗАНИ ЎЗ ВАҚТИДА ТЎЙДИРИБ, ОЗИҚЛАНТИРИШГА КАТТА ЭЪТИБОР БЕРАДИ. ЧУНКИ ЕР ХАМИР БЎЛСА, ЎҒИТ ХАМИРТУРУШ, ХАМИРТУРУШ ХАМИРНИ КЎПЧИТИБ, УНДАН ЕПИЛАДИГАН НОНГА БАРАКА КИРИТГАНИДЕК, ҒЎЗАГА СОЛИНАДИГАН ЎҒИТ ҲАМ ЎСИМЛИКНИ ГУРКИРАТИБ, ЯЙРАТИБ ЎСТИРАДИ, ҲОСИЛИ МЎЛ, КЎСАКЛАРИ БЎЛИҚ БЎЛАДИ,— ДЕЙДИ ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДАГИ «ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» КОЛХОЗИНИНГ БРИГАДИРИ, СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ ЎРТОҚ А. ЭГАМНАЗАРОВ.

Демак, шундай экан, ҳар хил баҳоналар билан ғўзани озиқлантиришни кечга суриш ярамайди. Гуллаб, кўсаклаб, ҳосил тўплашни тўхтатган ғўзага ўғит берсангиз фойдасидан зиёни кўп бўлади. Ғўза ғовлаб кетиб, кўсакларининг очилиши кечикади. Буни ҳеч қачон унутмаслик, нормал ривожланаётган ғўзаларни азотли ўғитлар билан озиқлантиришни 15 июлгача тамомлаш зарур. Шунингдек ғўзани озиқлантиришда органик ўғитлардан кўпроқ фойдаланайлик.

☆

ЗИЙРАК СУВЧИЛАР

1-бригаданинг шинамгина қилиб безатилган шийпони. Саримсоқ ота аччиқ қилиб дамланган кўк чойдан пиёлага қуяр экан, Зоҳидга нима бўлди, нега кечикиб қолди деб, у келадиган томонга назар ташлаб қўйди.

Боягина узоқ-узоқлардан эшитилаётган хиргойи отанинг ёнгинасида айтилаётгандай туйилди. Саримсоқ ота қўшиқ келаётган томонга қарар экан, Анорбой билан Мираҳмадларга кўзи тушди.

— Ассалому алайкум отахон, — дейишди улар бараварига, — нега бир ўзингиз ўтирибсиз, кенжатойингиз қани?

— Бирор иши чиқиб қолганга ўхшайди, келиб қолар.

Сувчилар кетмонларини бир томонга қўйиб, овқатланишга ўтиришди. Шу пайт Зоҳид ҳам келиб даврага қўшилди.

— Қўшни звено ери этагидан ўтиб келаётган эдим, баъзи эгатларга сув кирмапти. Бироз куйманишга тўғри келди, — деди Зоҳид ўтирганларга қараб.

— Балли ўғлим, қўшниларимиз сендан хурсанд бўлишадиган бўлипти-да, — деди Саримсоқ ота мамнунлик билан. — Ана акаларинг ҳам келишди. Энди эгатларга сув тараш навбати бизга келди, ўғлим...

Тун. Фонус кўтарган Зоҳиджон ва Саримсоқ ота Оқнав ариғи томон йўл олишди. Жимжитликни ариқдаги сувнинг шилдираши бузмоқда. Улар тайёрлаб қўйилган кулоққа ҳам етиб келдилар. Устоз ва шогирд эгатларга жилдиратиб сув тарайбошладилар.

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинизм» колхози 1-бригадасининг ғўзалари ёппасига гулга кирди. Дастлабки гуллар эса кўсак тугабошлади. Бунда бригада зийрак сувчиларининг ҳам хизмати катта албатта. Бригада аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлашган.

И. ҒОЗИЕВ,
Б. РИХСИЕВ.

ҚАРДОШ ТОЖИКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДА

ҲОСИЛ—СУВ БИЛАН

Қардош Тожикистон республикаси пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Ўрта Чирчиқ район пахта далаларида бўлиб, ғўза парваришининг бориши билан танишдилар қимматли маслаҳатлар бермоқдалар.

Ўзаро текшириш бригадаси составида Душанба шаҳар Ленин районидаги Хрушчев номли колхоз раиси ўртоқ М. Сулаймонов, шу районидаги Жданов номли колхознинг уста маккажўхорикори ўртоқ В. Х. Малахов, Тожикистон қишлоқ хўжалик илмий-текшириш институтининг илмий ходими ўртоқ З. А. Михалюкова, тупроқшунослик институтининг директори ўртоқ Ф. Н. Банчуковскийлар бор.

— Ҳозирги кўсакнинг салмоғи бошқача бўлади. Шу кунларда ғўзасини қондириб суғорган, меёрига етказиб ишлов берган, шонага шона, гулга-гул, кўсакка-кўсак қўшган деҳқон асло ютқазмайди. Шу кунларда тўпланган ҳосилнинг сифати ҳам асл бўлади. Шуни айтиш керакки, шу кунгача берган озуқамизнинг кучи ҳар бир тупда шу кунгача пайдо бўлган шона, гул кўсакнинг пишиб етилишигагина етади, холос. Бундан кейинги тўпланадиган ҳосил учун, албатта, қўшимча озуқа бериш керак. Бунинг учун кўп минерал ўғит талаб қилинмайди, албатта. Шарбат оқизиш керак.

Меҳмонлар райондаги Охунбобоев номли, «Полярная звезда», «Ленин йўли» колхозларининг азамат деҳқонлари қилаётган ишлардан мамнун бўлдилар ва юқоридаги маслаҳатларни ўртага ташладилар.

Лекин районнинг қолган ҳамма хўжаликларида ҳам иш ана шундай ташкил қилинган деб бўлмайди. Масалан, Энгельс номли колхоз пахтакорлари тўла гектар учун курашмаяптилар. Карта четларидаги ерлар бўш қолиб кетган.

Ғўзани қондириб суғориш, тўйдириб озиқлантириш учун колхоз раҳбарлари етарли қайғирмаётирлар. Колхоз агрономи Ким Анатолий, ўғит йўқ, деган баҳонани рўкач қилишдан нарига ўтмаяпти. Ваҳоланки, хўжалик фермаси жойлашган ерларда маҳаллий ўғит уюлиб ётибди.

Киров номли совхоз районда энг йирик хўжалик ҳисобланади. Лекин, совхоз меҳнаткашлари ваъдага лойиқ иш қилмаётирлар. Айниқса, совхозда сувдан тежаб-тергаб фойдаланилмаяпти. Қуйидаги диалог даъвомизнинг исботи бўла олади:

— Сизларда неча киши сув қўяяпти?—сўради ўзаро текшириш бригадасининг бошлиғи ўртоқ Ф. Н. Банчуковский.

— 143 киши — деб жавоб берди совхоз директори ўртоқ Бойметов.

— Ана шу одамлар бир кунда неча гектар ерни суғоряпти?

— Юз гектарга яқин майдонни.

— Неча кубометр сув оласизлар?

— Олти кубометр.

— Шу миқдордаги сув билан қанча майдондаги ғўзани суғорса бўлади?

— 300 гектар ерни бемалол суғорса бўлади, — қизариброқ жавоб берди директор. Чунки директор олинаётган сувнинг лоақал ярмисидан ҳам фойдаланилмаётганлигини яхши биларди.

— Суръат шу зайлда бўлса барча майдон неча кунда сувдан чиқарилади?

— 50 кун керак бўлади.

— Ҳа, 50 кундан сўнг илғор хўжаликлар теримга тушадиларку!?

Ўрта Чирчиқ район пахтакорлари бу йил она-Ватанга 50 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришлари керак. Ана шу улкан вазифанинг уддасидан чиқиш учун улар олдида ғўза парваришини янада кучайтириш, сувдан тежамли фойдаланиш ва кўчатларни тўйдириб озиқлантириш вазифалари турибди.

С. ШОКАРИМОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаати ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Россия Федерацияси маркази районлари ишлаб чиқариш бошқармалари ходимларининг кенгашида сўзлаган нутқи ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитети III Пленуми қарорларидан руҳланган Тошкент области совхозларининг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва хизматчилари ўз ички резервларини ҳисоблаб, илгари зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар ва пахта, гўшт, сут, сабзавот, картошка ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтиришга қарор қилдилар.

Совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва хизматчилари 1962 йилда совхозлар бўйича пахтанинг ялпи ҳосилини планда кўрсатилган 153 минг тонна ўрнига 172 минг тоннага етказамиз деб аҳд қилдилар ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга сўз бердилар.

Совхозлар бўйича янги мажбуриятлар олинди:

ПАХТАКОР СОВХОЗЛАРНИНГ ЯНГИ МАЖБУРИЯТЛАРИ

БЕКОБОД РАЙОНИ

1-«Далварзин» совхози (директори И. Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари А. К. Миркомилов, ишчилар комитетининг раиси В. Расулев ўртоқлар) — пландаги 10570 тонна ўрнига 11.320 тонна.

2-«Далварзин» совхози (директори Ғ. Қодиров, партия ташкилотининг секретари М. Мирзааҳмедов, ишчилар комитетининг раиси Абдираҳанов ўртоқлар) — пландаги 11.670 тонна ўрнига 12.500 тонна.

3-«Далварзин» совхози (директори Я. Явшанов, партия ташкилотининг секретари А. Н. Ким, ишчилар комитетининг раиси А. Эрқулов ўртоқлар) — пландаги 1845 тонна ўрнига 2045 тонна.

«Чаноқ» совхози (директори Э. Тўрақулов, партия ташкилотининг секретари Ғ. Умаров, ишчилар комитетининг раиси Р. Сағдуллаев ўртоқлар) — пландаги 4.135 тонна ўрнига 4.385 тонна.

ЯНГИЕР РАЙОНИ

1-«Боёвут» совхози (директори Қ. Рашидов, партия ташкилотининг секретари Ҳ. Норчаев, ишчилар комитетининг раиси Т. Хўжаев ўртоқлар) — пландаги 14.800 тонна ўрнига 16.000 тонна.

2-«Боёвут» совхози (директор вазифасини бажарувчи В. Хайдаров, партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Ф. И. Ким, ишчилар комитетининг раиси Д. Мирбобоев ўртоқлар) — пландаги 7 минг 400 тонна ўрнига 7.500 тонна.

3-«Боёвут» совхози (директори Ш. Шоумаров, партия ташкилотининг секретари А. Музаффаров, ишчилар комитетининг раиси А. Жданов ўртоқлар) — пландаги 10.000 тонна ўрнига 10.400 тонна.

«Дружба» совхози (директори М. Ҳайдаров, партия ташкилотининг секретари Т. Одилхонов, ишчилар комитетининг раиси Л. В. Фролова ўртоқлар—пландаги 1800 тонна ўрнига 2050 тонна.

«Фарҳод» совхози (директори К. Х. Ботиров, партия ташкилотининг секретари Г. Субонқулов, ишчилар комитетининг раиси Ш. Мавлонов ўртоқлар) — пландаги 7.535 тонна ўрнига 10 минг тонна.

«Ховос» совхози (директори К. Тўрабеков, партия ташкилотининг секретари Д. Сулаймонбеков, ишчилар комитетининг раиси Н. Хожиев ўртоқлар) — пландаги 280 тонна ўрнига 300 тонна.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ

«Оққўрғон» совхози (директори Ж. Акромов, партия ташкилотининг секретари Р. Бердиев, ишчилар комитетининг раиси Д. Г. Бобин ўртоқлар) — пландаги 15.800 тонна ўрнига 16.300 тонна.

БЎКА РАЙОНИ

«Бўка» совхози (директори М. П. Живодёров, партия ташкилотининг секретари М. Акимбоев, ишчилар комитетининг раиси Н. А. Ермолов ўртоқлар) — пландаги 4.735 тонна ўрнига 5.385 тонна.

«Қўқорол» совхози (директори К. Енгелдиев, партия ташкилотининг секретари А. Усенов, ишчилар комитетининг раиси К. Туманов ўртоқлар) — пландаги 765 тонна ўрнига 865 тонна.

ПИСКЕНТ РАЙОНИ

«Пискент» совхози (директори А. В. Киселев, партия ташкилотининг секретари М. Қосимов, ишчилар комитетининг раиси Х. Ражабов ўртоқлар) — пландаги 12.100 тонна ўрнига 14.250 тонна.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ

Киров номли совхоз (директори Н. Бойметов, партия ташкилотининг секретари С. Саидхўжаев, ишчилар комитетининг раиси Т. Орипов ўртоқлар) — пландаги 9.100 тонна ўрнига 10.000 тонна.

«Ўртасарой» совхози (директори С. Едгоров, партия ташкилотининг секретари Меразниченко, ишчилар комитетининг раиси Халимов ўртоқлар) — пландаги 150 тонна ўрнига 200 тонна.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИ

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози (директори И. Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари А. И. Ланговой, ишчилар комитетининг раиси Бурхонов ўртоқлар) — пландаги 11.200 тонна ўрнига 13.000 тонна.

«Коммунизм» совхози (директори В. Азизов, партия ташкилотининг секретари С. Тожибоев, ишчилар комитетининг раиси Ж. Ҳасанбоев ўртоқлар) — пландаги 500 тонна ўрнига 720 тонна.

ЧИНОЗ РАЙОНИ

4-Вревский» совхози (директори Қ. Аъзамов, партия ташкилотининг секретари С. Қурбонов, ишчилар комитетининг раиси Х. Исмоилов ўртоқлар) — пландаги 400 тонна ўрнига 550 тонна.

ГУЛИСТОН РАЙОНИ

«Мирзачўл» совхози (директори Р. Жумаев, партия ташкилотининг секретари Ш. Олтмишев, ишчилар комитетининг раиси М. А. Гайдаров ўртоқлар) — пландаги 3.700 тонна ўрнига 4.000 тонна.

«Правда» совхози (директори Қ. Пўлатов, партия ташкилотининг секретари А. Аҳмедов, ишчилар комитетининг раиси С. Каримов ўртоқлар) — пландаги 4.800 тонна ўрнига 7.000 тонна.

КОМСОМОЛ РАЙОНИ

«Социализм» совхози (директори Муҳаммаджонов, партия ташкилотининг секретари И. Собиров, ишчилар комитетининг раиси Т. Тожибоев ўртоқлар) — пландаги 8.260 тонна ўрнига 10.000 тонна.

«Гулистон» совхози (директори М. Ғаниев, партия ташкилотининг секретари Р. А. Шмаков, ишчилар комитетининг раиси А. И. Исоқов ўртоқлар) — пландаги 5380 тонна ўрнига 6.000 тонна.

СИРДАРЁ РАЙОНИ

«Малик» совхози (директори С. А. Бочкарев, партия ташкилотининг секретари А. Мейербеков, ишчилар комитетининг раиси Тиловбердиев ўртоқлар) — пландаги 5.600 тонна ўрнига 5.800 тонна.

ОҲАНГАРОН РАЙОНИ

1-«Оҳангарон» совхози (директори Ф. Ғуломов, партия ташкилотининг секретари В. С. Голодов, ишчилар комитетининг раиси Расулев ўртоқлар) — пландаги 86 тонна ўрнига 160 тонна.

2-«Оҳангарон» совхози (директори М. Қорахўжаев, партия ташкилотининг секретари Давлатов, ишчилар комитетининг раиси Азимов ўртоқлар) — пландаги 240 тонна ўрнига 300 тонна.

Тошкент наслчилик совхози (директори П. П. Русаков, партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Еременко, ишчилар комитетининг раиси Сергеев ўртоқлар) — пландаги 204 тонна ўрнига 299 тонна.

КАЛИНИН РАЙОНИ

«Тошкент» совхози (директори С. Зокиров, партия ташкилотининг секретари Зокиров, ишчилар комитетининг раиси К. Усмонов ўртоқлар) — пландаги 150 тонна ўрнига 160 тонна.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ

«XXI партсъезд» совхози (директори И. Каримов, партия ташкилотининг секретари М. Камолов, ишчилар комитетининг раиси Ниёзов ўртоқлар) — пландаги 145 тонна ўрнига 200 тонна.

Область партия комитети бюроси 1962 йилда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан ўз зиммаларига оширилган мажбурият олган совхоз коллективларининг қимматли ташаббусини маъқуллади.

Бюро территориал ишлаб чиқариш бошқармалари область партия комитетининг партия ташкилотчилари, район партия комитетлари, совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари зиммасига барча ишчилар, хизматчилар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ўртасида совхозлар олган оширилган социалистик мажбуриятларни кенг тушунтириш ва бу мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши учун социалистик мусобақани кучайтириш вазифасини топширди.

Шу билан бир вақтда область совхозлари олган оширилган социалистик мажбуриятлар колхозчиларнинг умумий йиғилишларида кенг кўламда муҳокама қилинишини ташкил этиб пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан конкрет тадбирларни белгилаш зарур.

Область партия комитети бюроси шуни қайд қилдики, колхозлар ва совхозлар томонидан олинган оширилган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши партия ва қишлоқ хўжалик органларининг, совхоз, колхоз раҳбарларининг ташкилотчилик ишига, июль ва август ойларида ғўзанинг сифатли парвариш қилинишини таъминлашга боғлиқдир.

Область ва районлараро газета редакцияларига пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини матбуот саҳифаларида мунтазам равишда ёритиб бориш топширилди.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети чуқур қайғу билан хабар қиладиларки, Ўзбекистон КП Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, республика Олий судининг раиси ўртоқ Усмон Иброҳимов 1962 йил 6 июлда хизмат вазифасини бажариш вақтида фожиона ҳалок бўлди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЯНГИ МАВСУМ УЧУН

Фабрика ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари меҳнаткашларга кўплаб оёқ-кийимлари етказиб бериш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планларини ой сайин ортиғи билан адо этишаяпти. Айниқса, маҳсулот сифатини яхшилашга катта эътибор берилмоқда. Ҳозирги вақтда тайёрланаётган пойафзалнинг ўрта ҳисобда 95 процентн биринчи сортга қабул қилинаётир.

Цехлар орасидаги ўзаро мусобақада 4, 5 ва 6-цех коллективлари пешқадамлик қилмоқдалар. Прогрессив технология ва илғор иш усуллари кенг жорий қилинаётган бу цехларда кундалик топшириқ 105-106 процентдан адо этилаяпти.

Корхонада куз ва қиш мавсуми учун янги моделли пойафзаллар тайёрлаш бўйича ҳам тайёргарлик ишлари олиб борилаётир. Фабриканинг тажриба цехида ана шу мавсумларга чиқариш мўлжалланган оёқ кийимлари синаб кўрилаётир. Айрим цехлар янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришга мосланиб қайтадан реконструкция қилинмоқда, бу цехларда унумли ишлайдиган янги машина ва ускуналар ўрнатилаётир.

О. ИСХОҚОВ,
А. ИСОҚОВ,
Тошкентдаги 1-пойафзал. фабрикаси.

ТАННАРХ АРЗОНЛАШМОҚДА

Узоптбакалея Тошкент қадоқлаш фабрикасининг коллективи ўз зиммасига юксак мажбуриятлар олиб ишламоқда. Корхона ишчилари йиллик планни 5 декабргача бажариш ва қўшимча равишда 1500 тонна ун, гуруч, туз, шакар ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини қадоқлашга аҳд қилишган.

Сўзи билан иши бирлар эл-юрт олдида берилган ўз ваъдаларининг устидан чиқишаяпти. Шу йилнинг ярим йиллик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғи деярли 10 процент ортиғи билан адо этилди. Қадоқлаш харажатлари белгиланганига нисбатан 14,1 процент арзонлашди.

Корхонанинг коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган Зуҳра Муҳамедова ва Аня Криченко ўртоқлар раҳбарлигидаги ёшлар бригадалари айниқса жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Бу бригадаларнинг иш кўрсаткичлари 130 процентни ташкил этаётир. Карима Иброҳимова, Заҳро Йўлдошева, Валентина Печерская ўртоқлар сингари ўнлаб қадоқловчилар смена нормасини 1,5 баравардан бажаришаяпти.

Р. КЎЧАРОВ.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ ТОШДУ ҚУРИЛИШИДА

Ҳам қувонасиз, ҳам ранжийсиз

Ғоз бўйинли тик қомат кўтарма кранлар, янги бунёдга келаётган баланд-баланд корпуслар узоқ-узоқдан кўзингизга ташланиб туради, кенгликда қатнаётган самосвал машиналар ҳам бир нафас тиним билмайди.

Тошкентнинг ғарби-шимолига, тўғрироғи Виставка кўчасининг охирига қараб юрсангиз, ана шундай қурилиш объектларини учратасиз. Бу эндигина туғилиб келаётган олий ўқув юртлари шаҳарчасидир.

Шаҳарча қурилиши директори ўртоқ Н. Ортиқхўжаев бу шаҳарчанинг келажаги ҳақида завқ-шавқ билан гапирар экан, унга шундай таъриф берди. Чиндан ҳам студентлар шаҳарчасининг истиқболи катта. Тошкент Давлат университети, Тошкент политехника ва давлат физкультура институтлари учун янги бинолар мана шу ерда қурилади.

Қават-қават ўқув корпуслари, студентлар учун барча қулайликларга эга бўлган ётоқхоналар, стадион, қишлик спорт зали, тажриба ўтказиладиган лабораториялар, қўйинг-чи, таълим-тарбия учун нимаики зарур бўлса, ҳаммаси муҳайё бўлган шаҳарча пайдо бўлади. Совет Иттифоқида биринчи марта қурилаётган бу олий ўқув юртлари шаҳарчаси энг йирик билим даргоҳига айланади.

Бу шаҳарчани 159-қурилиш трестига қарашли 7-бошқарманинг азамат бинокорлари барпо этишаяпти. Орадан атиги 2 йилча вақт ўтди. Шу қисқа давр ичида бинокорлар меҳнатининг илк меваси бўлажак шаҳарчанинг бир қанча бинолари қад кўтарди. ТошДУ студентлари учун мўлжалланган ҳар бири 410 ўринли 3 та ётоқхона фойдаланишга берилди. Уларнинг иккитасида ҳозир университетнинг 800 дан ортиқ студенти истиқомат қилаяпти. Яна 3 та шу типдаги ётоқхона қурилиши бошлаб юборилди, аспирантлар учун қурилаётган ётоқхонанинг асосий қисми битказилди, қозонхона эса шу ойнинг охирларига бориб ишга туширилади.

Лекин камчиликлар ҳам кўп. Ўқув корпуслари қурилиши жуда секин бораяпти, бу кишини ташвишга солади.

Зал қурилиши аллақачонлар бошлаб юборилган эди. Дастлаб бу ерда ҳам ишлар кўнгилдагидек жадал борди. Афсус, бу узоққа чўзилмади.

Йил охирига бориб фойдаланишга топшириладиган бу корпуснинг қурилиши учун 153 минг сўм маблағ ажратилган. Ўтган вақт ичида атиги 21 минг сўми ўзлаштирилди, холос. Шу рақамдан ҳам кўриниб турибдики, қурилишнинг бориши мутлақо қаноатлантирарли эмас.

Шунингдек, график асосида келаси йилга битиши лозим бўлган физика корпуси объектида ҳам аҳвол чатоқ. Қурувчилар бу бино учун шу йил ажратилган 302 минг сўм маблағнинг эндигина 4 минг сўмини ўзлаштирганлар. Корпус қурилиши тамомила тўхтатиб қўйилди.

Қурилиш участкасининг бошлиғи ўртоқ А. Мусониф барча объектларда қурилиш-монтаж ишларининг бир меёрда боришига тўсқинлик қилаётган қатор камчилик ва етишмовчиликлар ҳақида гапирди. Маълум бўлишича, участка бинокорлик материаллари, ишчи кучи ва механизмлар билан яхши таъминланмаган. Масалан, спорт зали қурилишини тезлаштириб юборишга турли размердаги темир-бетон плиталари, арматуралар етишмаяпти.

Дарҳақиқат трест раҳбарлари (бошлиғи ўртоқ В. Чернов), мазкур участкага яқиндан амалий ёрдам бермаётирлар. Трест фонд бўйича участкага 142 тонна металл етказиб бериши лозим эди, шундан 20 тоннага яқин берган. Шаҳарча қурилишида ҳар куни камида 155—160 бинокор ишлаши керак, лекин ҳозир улар сони 100 кишидан ошмаяпти. Шунингдек, автокранлар етказиб бериш графиги тез-тез бузилиб туради, транспорт воситалари етарли эмас.

Трестга қарашли қурилиш материаллари комбинати заказларни ўз вақтида бажармаяпти. Комбинат 8 ойдан бери шартномада белгиланган аспирантлар ётоқхонаси айвони учун 70 та плитани тайёрлаб бермаётир. Бунинг устига комбинат юбораётган материаллар ниҳоятда сифатсиз.

Тушлик овқатланиш пайти эди. Кўпгина ишчилар, шунингдек, бошқарманинг айрим хизматчилари ҳам трамвай тўхтайдиган жойга қараб йўл ола бошлайдилар.

Бошқалар эса холироқ жой топиб, ўзлари билан эрталаб олиб келган овқатни ейишга ўтирадилар. — Ҳар куни аҳвол шу, — деди, — участка бошлиғи. Улар овқатлангани кетишяпти, бу ерда ўз ошхонамиз йўқ.

Дарҳақиқат, участкада ханузгача бирорта ошхона ёки буфетнинг йўқлиги кишини хайратда қолдиради. Маълум бўлишича, қарийб кўпчилик қурувчилар яқин ўртада ошхона бўлмаганидан ҳар куни туш пайтида овқатланиш учун Чорсувга бориб келишар экан. Бу қурилишда бинокорлар учун қулай маиший шароит яратиб берилмаганлигини кўрсатади.

Бу ерда ишлаётган пудратчи ташкилотларнинг ишчиларидан ташқари ётоқхоналарда истиқомат қилаётган студентлар ҳам бор. Ҳозир шаҳарчада 1500 га яқин киши бор. Шунча одамга каттагина бир ошхона зарур, бу ўз-ўзидан маълум. Бинокорлар ўз йиғилишларида бир неча бор шу масалани маъмурият олдига қўйдилар. Лекин нима сабабдандир бошқарма раҳбарлари (бошлиғи Г. Гавриченко, партия ташкилоти секретари О. Акбарбеков ўртоқлар) бу ҳақли талабнинг амалга ошишини таъминлай олмаяптилар.

Қурилишдаги бундай камчиликларни тегишли ташкилотлар раҳбарлари ҳам беш қўлдай яхши биладилар. Бироқ улар бу нуқсонларни тугатиб, қурилиш-монтаж ишларини янада жадаллаштириб юборишга астойдил киришмаётирлар. Бу ўзибўларчилик кайфиятининг натижасидир!

Т. МИРҲОДИЕВ.

Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрикасининг капрон цехида янги автомат дастгоҳлар ўрнатилди. Бу маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш имконини берди. Суратда: капрон тўқувчилардан Зоя Голошапова (чапда) ва Инобат Эшонхонова ўртоқлар. Янги агрегатда ишлашни биринчи бўлиб ўзлаштирган бу ёш тўқувчилар нормани мунтазам ортиғи билан бажаришаяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводи коллективи қишлоқ хўжалигига ҳар йили кўплаб турли хил запас деталлар етказиб бермоқда. Яқинда колхоз ва совхозлар эҳтиёжи учун сув насосларининг бир қанча деталларини ишлаб чиқариш ҳақида заказ олинган эди. Белгиланганига асосан бундай деталлар 1 августгача тайёрлаб берилиши лозим эди. Машинасозлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу заказни муддатидан 20 кун илгари бажаришга аҳд қилган эдилар. Пўлат эритиш ва 2-механика цехлари ишчилари ана шу ваъдани муваффақиятли бажардилар. Колхоз ва совхозларга 500 га яқин турли запас қисмлар жўнатилди.

Ж. МАҲМУДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ЯНГИЕР, (ЎзТАГ мухбири О. Пановадан). СССР Олий Совети депутати Маркс Тошпўлатов бошчилигидаги ер қазиш ишларини комплекс механизациялаш бригадаси Ўзбекистоннинг қўриқ ерларида ўзига хос меҳнат юбилейини нишонлади. Мирзачўлни ўзлаштирувчиларнинг бу илғор коллективи беш йилдан сал кўпроқ вақт ичида янги ерларда дастлабки бир минг километр канал қазиди. Шу вақт ичида бу бригада яқиндагина қатор-қатор тепаликлардан иборат ўн минг гектардан ортиқ ерни текислади.

ДАШТ БУРГУТИ

Маркс Тошпўлатов комсомол йўлланмаси билан қўриқ ерга келганида бу ерларнинг бирдан-бир хўжайини бургутлар эди. Эндиликда эса бригада бошлиғининг ўзини бургут деб атайдилар. У ўз меҳнат зафарлари билан баланд парвоз қилиб, боғу-бўстонга айлантирилган бу бепоён даштларни кўздан кечиради.

...Қўриқ ердаги «Фарҳод» совхозида ғўза гуллади. «Оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш — ўн минг тонна пахта олиш учун курашаётган пахтакорлар ер қазувчилар бригадасига чин қалбдан ташаккур айтмоқдалар. Ер қазувчиларнинг куч-ғайрати туфайли ҳамма далалар ёпиқ қувурлар билан ва машина усулида суғориш учун зарур бўлган бошқа ҳамма нарсалар билан таъминландилар.

Бригаданинг биографиясида «Фарҳод» совхози билан бирга «Дружба» совхозининг ва қўриқ ердаги бошқа бир қанча хўжаликларнинг номи ёзилган. «Главголодностепстрой» 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг раҳбарлиги кузда бу бригадани янги йирик пахтачилик хўжалигининг далаларига кўчиришга қарор қилди. Унинг бу ерда ҳам жадал суръатлар билан ишлашига ҳеч ким шубҳа қилмайди. Ахил коллектив бу йил Мирзачўлда техникадан фойдаланишда энг юқори кўрсаткичларга эришди.

Тошпўлатов Мирзачўлга келганида комсомол аъзоси эди, ҳозир эса коммунист. Унга юксак ишонч кўрсатилди. У КПСС XXII съездида қатнашди. Маркс Тошпўлатов Москвадан қайтиб келганидан кейин ўз ўртоқлари билан бирга: коммунистик қурилиш ишига ўз ҳиссамизни икки ва уч баравар оширамиз, деб ваъда берди. Бу ваъда бажарилаётир. Бригадада меҳнат унумдорлиги ҳозирдаёқ қирқ процент ошди ва кун сайин ўсиб бормоқда.

МОҲИР МАШИНИСТЛАР

Тошкент тепловоз депоси коллективи ўзининг баракали ва фидокорона меҳнати билан республикамизда донг таратган. Тепловозчилар давлат планларини ва ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муттасил ортиғи билан адо этиб келмоқдалар. Улар бу йил ҳам зўр ғайрат билан ишлаб, меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритишмоқда.

Корхона коллективи етти йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этиб, шу йилнинг олти ойлик ишлаб чиқариш топшириғини анча ортиғи билан адо этди, шу муддатга мўлжалланган мажбуриятларини ҳам зиёди билан бажарди. Пўлат от чавандозлари оғир юкли поездларда нормадагидан ташқари 2 миллион тоннадан кўпроқ юк ташидилар. Шу йўл билан 80 та состав тежаб қолинди.

Оғир юкли поездларни моҳирлик билан бошқараётган, кўплаб ёнилғи тежаб қолаётган машинистлар коллективнинг фахри бўлиб қолишди. Ана шундай машинистларнинг бири ўртоқ Г. Валиаҳмедовдир. Теплоовзнинг барча узелларини пухта биладиган, тепловознинг ҳар доим яхши ҳолатда бўлишини таъминлаётган бу машинист ҳар ойда ўнлаб оғир юкли поездларни бошқараётир, 3—4 тоннадан ёнилғини тежаб қолишга муваффақ бўлмоқда. Комсомол аъзоси ўртоқ Г. Серебряков ҳам илғорлар сафидан муносиб ўрин олган. У фақатгина ўтган май ойида 2429 килограмм ёнилғини иқтисод қилди. 12 та оғир юкли поездларни бошқарди. Ана шу поездларда нормадагидан ташқари деярлик 4 минг тонна халқ хўжалиги юкларини ташиди.

Тепловозчилар касбдошлари ўртоқ Е. Штиковни новатор-машинист деб атайдилар. Бир неча йиллар давомида шу даргоҳда ишлаб келаётган бу донгдор машинист тепловозни моҳирлик билан бошқаради. Унинг қувватидан тўла фойдаланади. Шунинг учун ҳам ҳар ойда нормадагидан ташқари минглаб тонна юк ташимоқда. У ўз тажрибасини ёшларга қунт билан ўргатмоқда. Машинистлардан Соленко ва Шульдяков ўртоқлар илгарилари нормани бажаришмас, ёнилғини ортиқча сарфлаб юборишар эди. Ўртоқ Е. Штиков эса уларни ўзи билан бир неча марта рейсга олиб борди. Йўлнинг профилларини, қайси участкада қандай тезлик билан юриш кераклигини ўргатди. Устознинг ўгитлари бекор кетмади. Машинистлар иш кўрсаткичларини ой сайин яхшилаб бормоқдалар. Эндиликда улар оғир юкли поездларни бошқарадиган, ёнилғини кўплаб тежайдиган бўлиб қолдилар.

А. КОМИССАРОВ.

Бўстонлиқ ёғ комбинати коллективи ҳар куни кўплаб сут, ёғ қаймоқ, қимиз ва бошқа сут маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Ишчилар ярим йиллик планни 120 процентдан орттириб адо этдилар. Суратда: илғор пастеризаторлардан В. Майер (чапда) ва И. Эшматов ўртоқлар.

В. Моисеев фотоси,

КПСС XXII СЪЕЗДИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЎРГАНУВЧИЛАРГА ЁРДАМ

ЖАМИЯТИМИЗНИНГ ЕТАКЧИ КУЧЛАРИ

Коммунизм ғалабаси учун олиб борилаётган курашда ишчилар синфи билан меҳнаткаш деҳқонлар иттифоқи ғоят муҳим роль ўйнайди. Бу иттифоқни янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш сиёсий, хўжалик ҳамда маданий қурилиш соҳаларидаги улуғвор вазифаларни муваффақиятли равишда ҳал қилишнинг гаровидир. Шу сабабли ишчилар билан деҳқонлар иттифоқи ҳақидаги ҳамда бу иттифоқни тағин ҳам мустаҳкамлаб боришнинг йўллари ва воситалари тўғрисидаги масала КПСС нинг янги Программасида ҳозирги даврдаги тараққиётнинг асосий масалаларидан бири қилиб қўйилади.

* * *

Бизнинг ленинчи партиямиз омманинг революцион кураш тажрибаларини синчиклаб ўрганиб ва умумлаштира бориб, синфий кучлар нисбатини ҳисобга олган ҳолда, революцион ҳаракат ва коммунистик қурилишнинг ҳамма босқичларида ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқининг энг тўғри, конкрет шароитга мос келадиган формаларини қидириб топабилди ҳамда бу синфлар иттифоқини муттасил ривожлантириш ва мустаҳкамлаб боришни таъминлади.

Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши билан ишчилар синфи ва деҳқонлар иттифоқи пролетариат диктатурасининг социал базасини мустаҳкамлаш ва кенгайтиришнинг, социализм ва коммунизм қурилишининг ҳамда Совет Ватанини ички ва ташқи душманлардан ҳимоя қилишнинг қудратли қуролига айланди.

Коммунистик партия ўз программасида олдинга сурилган талабларни изчиллик билан амалга ошириб ҳамда ишчилар билан деҳқонларнинг тобора мустаҳкамланиб бораётган иттифоқига таяниб, мамлакат экономикаси, социал муносабатлар ва совет халқининг маънавий ҳаёти соҳаларида жуда катта ўзгаришлар ясашга эришди.

Социализм неча асрлардан бери ечилмай келаётган проблемани ҳал қилиб берди, яъни жамиятнинг эзилувчилар ва эзувчиларга бўлинишига чек қўйди, кишининг киши томонидан эксплуатация қилинишини келтириб чиқарадиган ҳар қандай манбаларни тугатди. СССР да социализмнинг ғалаба қозониши билан бир-бирига дўст икки синф—ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи ўрнатилди. Шу билан бирга бу синфларнинг ўзлари ҳам кескин суратда ўзгарди.

Ишлаб чиқариш воситаларидан маҳрум бўлган, шафқатсиз эксплуатация қилинган илгариги пролетариат ўрнида совет ишчилар синфи вужудга келди. Совет ишчилар синфи жамиятимизнинг етакчи кучидир. Совет ҳокимияти йилларида ишчилар синфи беқиёс даражада ўсди. 1961 йилдаёқ ишчилар ҳамда хизматчилар (оилалари билан биргаликда) мамлакатимиздаги аҳолининг 72 процентини ташкил қилдилар.

Деҳқонлар ҳам мутлақо ўзгарди. Совет деҳқонлари майда товар хўжалиги, капиталистик ишлаб чиқариш муносабатларининг қолдиқлари билан алоқаларини бутунлай уздилар ва колхозлашган, социалистик деҳқончилик йўлига ўтиб олдилар. Социалистик деҳқончилик ўз ишлаб чиқариш фаолиятини коллектив меҳнат ҳамда жамоат мулки асосларига қуради.

Социализм шаҳар билан қишлоқ, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги зиддиятларга барҳам берди, ишчилар билан деҳқонлар ўртасидаги иқтисодий ҳамда маънавий алоқаларни мустаҳкамлади, улар ўртасидаги синфий тафовутларнинг аста-секин йўқолиб бориши учун яхши шарт-шароитлар яратиб берди. Ишчилар синфи билан деҳқонларнинг иттифоқи янги, олий босқичга кўтарилди, улар ўртасидаги биродарона дўстлик даражасига ўсиб етди. Бу дўстлик тинчлик кунларида ҳам, уруш йилларида ҳам оғир синовдан шараф билан ўтди.

СССР даги ишчилар билан деҳқонлар ўртасидаги тобора ўсиб ва мустаҳкамланиб бораётган иттифоқ асосида социализм бизнинг мамлакатимизда тўла ва узил-кесил ғалаба қозонди. Совет Иттифоқи ўз тарихий тараққиётининг янги даврига — коммунизмнинг кенг авж олдирилган қурилиши даврига қадам қўйди. Ҳозирги даврда ҳам ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар ўртасидаги иттифоқ партия ҳамда халқимиз эришаётган жаҳоншумул-тарихий ғалабаларнинг асоси бўлиб хизмат қилмоқда, коммунизм қурилишида ҳал қилувчи сиёсий ва социал-иқтисодий аҳамият касб этмоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқи тўғрисидаги масала коммунистик қурилишнинг асосий масаласи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади деган эди.

Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврда совет халқи томонидан амалга оширилаётган жаҳоншумул-тарихий вазифалар ҳозирги шароитда ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлаш зарурлигини талаб этмоқда. Бу вазифаларни ҳал қилиш совет кишиларининг ижодий активлигини оширишни тақоза қилади. Янги ҳаёт қуришда халқ оммаси активлигининг ошуви социализм даврининг қонунидир. Коммунизм ғалабаси учун курашда шаҳар ҳамда қишлоқ меҳнаткашларининг актив ва уюшган ҳолда қатнашишини таъмин этиш учун шундай шароит яратиш зарурки, бунда жамиятдаги синфлар ва социал группалар ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам муносабатлари тобора ривожланиб, мустаҳкамланиб бормоғи лозим. Бизнинг социалистик мамлакатимизда ана шундай шароит яратиб берилгандир.

Социализмдан коммунизмга ўтиш социалистик ишлаб чиқаришни юксак даражадаги техника тараққиёти асосида узлуксиз ва жадал ривожлантириш билан, жамият маданиятининг гуллаб-яшнаши, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг жисмоний ҳамда маънавий қобилиятларининг ҳар томонлама ўсиши билан чамбарчас боғлиқдир. Коммунизм қурилиши жамият ишлаб чиқаришининг шундай юқори даражага эришишини назарда тутадики, бунинг натижасида меҳнаткашларнинг муттасил ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжлари максимал даражада қондирилади, ижтимоий бойликнинг барча манбалари тўлиб-тошиб туради, «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга эҳтиёжига яраша» деган буюк принцип амалга ошади.

Коммунизмга ўтишда социалистик мулкни ҳар тарафлама мустаҳкамлаш, колхоз мулкини умумхалқ мулки даражасига кўтариш йўли билан социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини тағин ҳам такомиллаштириб бориш назарда тутилади. Коммунизм қуришнинг асосий қуроли сифатида Совет давлатини янада мустаҳкамлаш социализмдан аста-секин коммунизмга ўтишнинг энг муҳим шартларидан биридир. Социалистик давлат куч-қудратининг манбаи бўлган ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини ҳамма чоралар билан мустаҳкамлаш асосидагина ана шу вазифаларнинг барчасини ҳал қилиш мумкин.

Совет халқи ғоят мураккаб халқаро шароитда коммунизм қурмоқда. Шу сабабли ҳам ўз Ватанимизни ҳимоя қилиш учун ҳамиша тайёр бўлиб туришимиз лозим. Ишчилар синфи ва деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи — давлатимизнинг мудофаа қобилиятини ҳар доим мустаҳкамлашга қодир бўлган, бир неча ўн йиллар давомида тажрибада синаб кўрилган, қудратли воситадир. Совет халқи ишчилар билан деҳқонлар иттифоқини ҳамма чоралар орқали мустаҳкамлаш билан янги жаҳон урушига қарши, мустаҳкам тинчлик учун кураш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда, бутун дунёнинг меҳнат аҳли олдидаги ўз интернационал бурчини садоқат билан адо этмоқда.

Совет жамиятида ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг манфаатлари бирдир, улар коммунизм қуришда биргаликда иштирок этмоқдалар. Шу муносабат билан пролетариат диктатураси давлати сифатида вужудга келган Совет давлати ҳозирги янги даврда умумхалқ, давлатига, бутун халқ манфаатлари ва иродасини ифода қилиш органига айланди. СССР да социализмнинг тўла ва узил-кесил ғалабасини таъминлаган пролетариат диктатураси ўз тарихий вазифасини бажарди ва ички тараққиёт вазифалари нуқтаи назаридан мамлакатимизда зарур бўлмай қолди.

Бироқ, бундан ишчилар синфи жамият раҳбари сифатидаги ўз ролини ўйнаб бўлди деган маъно англашилмайди. КПСС нинг янги Программасида алоҳида уқтириб ўтилганидек, «ишчилар синфи совет жамиятининг энг илғор, уюшган кучи бўлганлигидан, у коммунистик қурилишни кенг авж олдириш даврида ҳам ўз раҳбарлик ролини амалга оширмоқда». Ишчилар синфи жамият раҳбари сифатидаги ўз ролини коммунизм қурилиб, синфлар ва синфий тафовутлар йўқолгач бажариб бўлади.

Маълумки, ҳозирги бизнинг жамиятимизда синфий тафовутлар мавжуд. Уларни бутунлай тугатишнинг энг муҳим шартларидан бири, деб таълим беради В. И. Ленин, шаҳар билан қишлоқ, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат кишилари ўртасидаги тафовутларни тугатишдир. Шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам ягона коммунистик мулкчилик формаси вужудга келган тақдирдагина бунга эришиш мумкин бўлади.

Коммунистик партия ўз фаолиятида ишчилар билан деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлаш учун ҳар доим амалий чора-тадбирларни кўриб келмоқда. Халқ оммасининг кураш тажрибасини чуқур ўрганиш ва умумлаштириш асосида партия бу икки синф ўртасидаги дўстликни тобора мустаҳкамлашнинг энг таъсирчан воситалари ҳамда йўлларини моҳирлик билан қидириб топмоқда. Партия ўзининг бутун сиёсий, хўжалик, идеология ва маданий-оқартув ишларини ана шу масалага қаратмоқда.

Мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг ҳамма вазифалари ишчилар ва колхозчилар иттифоқини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, улар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни муттасил кучайтириш асосида ҳал қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1953 йил сентябрь Пленумидан сўнгги давр партиянинг ишчилар синфи ҳамда колхозчи деҳқонлар ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳамкорликни тағин ҳам ривожлантириш йўлидаги курашининг муҳим босқичларидан бири бўлди. Коммунистик партиянинг ишчилар билан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашга қаратилган сиёсати КПСС Марказий Комитетининг 1962 йил март Пленуми қарорларида ўзининг конкрет ифодасини топди. Бунда ишчиларнинг колхозчиларга ишлаб чиқариш-техника ва маданий ёрдам кўрсатиши, колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш юзасидан катта ташкилотчилик ишларини амалга ошириш, қишлоқ хўжалик ходимларининг сиёсий ҳамда меҳнат активлигини кучайтириш масалаларига алоҳида эътибор берилган.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг шу Пленумда қилган докладида, шунингдек доклад юзасидан қабул қилинган резолюцияда қишлоқ хўжалигига раҳбарликни янада яхшилаш юзасидан ғоят муҳим тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши партия XXII съездида олға сурилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўллигини вужудга келтириш вазифасини қисқа муддат ичида ҳал қилиш имконини яратади.

Коммунизм даврида шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги социал-иқтисодий ва маданий-маиший тафовутлар мутлақо йўқ бўлиб кетади, кишиларнинг ишлаб чиқариш фаолиятида ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат бир-бирига узвий равишда қўшилиб кетади, жамиятнинг синфларга ва социал қатламларга бўлинишига барҳам берилади. Коммунизм ғалаба қилиши билан ишлаб чиқариш муносабатларининг янги шакллари вужудга келади, барча кишилар жамиятда тенг мавқега эга бўладилар, ишлаб чиқариш воситаларига бир хил муносабатда бўладилар, тенг меҳнат ва тақсимот шароитларига эга бўладилар ҳамда жамоат ишларини бошқаришда актив қатнашадилар.

Марксизм-ленинизмнинг ишчилар синфи ва деҳқонлар иттифоқи тўғрисидаги таълимоти, партиямизнинг бу иттифоқни вужудга келтириш ва мустаҳкамлашда тўплаган бой тажрибаси жуда катта халқаро аҳамиятга эгадир. Социалистик лагерга кирувчи мамлакатларнинг қардош партиялари КПСС тажрибасига амал қилиб, ўз мамлакатларида ишчилар билан меҳнаткаш деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқини яратдилар. Улар ана шу иттифоққа таянган ҳолда, экономика ва маданиятни ривожлантиришда, халқ ҳокимиятини мустаҳкамлаш ҳамда аҳоли фаровонлигини яхшилашда катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

КПСС XXII съезди партиямизнинг жуда катта истиқболларни ўз ичига олган янги Программасини қабул қилди. Программада коммунистик қурилишнинг асосий вазифалари ҳамда муҳим босқичлари равшан белгилаб берилгандир. Бу вазифаларнинг муваффақиятли равишда амалга оширилиши ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлашга олиб келади.

Я. СЕРИЙ,
тарих фанлари кандидати.

Коммунизм кишисини тарбиялайлик

СИЗ ҚАНДАЙ ҲУКМ ЧИҚАРАСИЗ?

Ушбу воқеадан биз хулоса чиқармоқчи эмасмиз. Уни ҳурматли газетхонларга ҳавола қиламиз. Қани ким қандай ҳукм чиқарар экан.

Гап бундай: яқинда редакцияга 3 аёл болаларини кўтариб киришиб келди. Уларни яқин дугоналар бўлса керак деб ўйлаган эдик. Хато ўйлабмиз. Улар дугона ҳам, бир-бирига қариндош ҳам эмас, аксинча бир-бирига бегона, бир-биридан нафратланадиган кундошлар, экан

Октябрь район Ильич маҳалла Жиззах проездидаги 75 уйда яшовчи Аҳмаджон Содиқов деган бир зоти шарип бор. Бу аёллар ўша кишининг хотинлари экан. Бу кишининг биринчи хотинларининг исми-фамилияси Н. У., иккинчи хотинининг исми-фамилиялари Мавжудахон Шерова ва учинчи кундошнинг отлари Назирахон, фамилиялари Султоновадир. Аҳмаджон биринчи хотинидан 3 ўғил, иккинчи хотинидан бир қиз, учинчи хотинидан яна бир ўғил кўрган. (иккинчи, учинчи хотинларнинг аввалги эрларидан иккитадан боласи бор).

Аҳмаджон биринчи хотинига тўй-томоша қилиб уйланган. Иккинчи-учинчи хотинларини кўчадан эргаштириб келган. Тўғриroғи бу хотинлар Аҳмаджонни тасодифан «яхши кўриб» қолиб ўзлари тегканлар.

Мавжуда Шерова билан Назира Султоноваларга мурожаат қилдик.

— Аҳмаджоннинг хотин-бола чақаси борлигини, ароқхўрлигини билиб туриб нега унга турмушга чиқдиларинг?

Улар баравар жўр бўлиб:

— Унинг бунақалигини сира билмаган эдик, — дейишди.

— Бўлмаса билмасдан туриб нега турмушга чиқдиларинг.

Икки кундош бир-бирларига қарашиб қолди. Синамаган отнинг сиртидан ўтган бу аёллар энди ўз эрларига даъвогар бўлиб юришибди. Оилавий ҳаётни ўйинчоқ деб билган, болаларининг тирик етим бўлиб қолишини асло хаёлларига келтирмаган, ҳаётга енгил елпи қараган, ўзларини ҳам, бировларнинг ҳам бахтини ўйламаган бундай аёлларга нима дейиш керак?

Содиқ ота билан Манзура хола уч хотин олиб қўйган Аҳмаджоннинг отаси, икки боласи билан Зуҳрахон исмли ёш хотинини қўйиб. нуқул ўзига оро бериб юрган Ёқубжоннинг тарбиячилари. Бу йигитча ҳам акасига ўхшаб кейинги вақтларда наъма чиқариб юрибди. Содиқ ака билан Манзура хола яна икки эрдан чиқиб келган Мағруба билан, бир эрдан чиқиб келиб уйида ўтирган Матлубанинг нуридидаси. Содиқ ота билан Манзура хола шу ўғил-қизларидан қўш куёв ва қўш келинларидан 18 набиралик бўлганлар. Лекин бу бола бечораларнинг кўплари тирик етим. Бири онага, иккинчиси отага зор.

Манзура хола озғин, жуссаси кичик бир аёл. Лекин бу аёл тошга гапирса тош ёрилади. Унинг жағи тинмайди. Мабодо унга бир луқма ташлаб қўйсангиз, дарҳол миянгизни қоқиб қўлингизга беради.

Ўғилларининг бебошлигини «йигитчиликда шунақа бўладида» деб оқлайди.

Шу ноқобил фарзандлари ҳақида гап бошласангиз дарров кўзёши тўкадиган, уларга бирор чора кўрилмоқчи бўлса ўртага тушиб ҳимоя қиладиган, ўғил-қизларининг оилавий ва маънавий ҳаётдаги тутруқсизликларини тан олмайдиган Содиқ акага нима дейиш керак. Ҳар бир сўзи, имо-ишораси билан келинларига наштар санчиб, заҳар соладиган, ўғилларига пишанг берадиган Манзурахолага оналиги учун раҳмат айтса бўладими? Манзура хола билан Содиқ ака эл-юрт, маҳалла-кўй, қўни-қўшни олдида ўзларининг оталик ва оналик бурчларини адо этаяптилар деса бўладими?

Аҳмаджон Содиқов нима учун хотин олиб, хотин қўяберади, нима учун бетиним ичиб маст-аласт юради. Бирор ерда дурустроқ иш қилмай юрган бу одам қаердан пул олиб шундай иш қилади. Содиқ ака кичик ўғли Ёқубжон ҳақида бундай дейди: «Бу ўғлимиз жуда кийинадиган чиқиб қолди, ҳар куни янги костюм кийгиси келади». Уларни нималар бунчалик қутуртираяпти. Аҳмаджон Содиқовни тўқимачилик комбинатига, Ёқубжон Содиқовни электр-лампа заводига ишга кирганларига ҳали кўп бўлгани йўқ-ку. Аслида Содиқ аканинг касби ойнасозлик. Улар илгари ошкора равишда ойна қилиб бозорга сотар эдилар. Эндиликда яширинча ойна қилиб, енг ичида пулламоқдалар. Мана шу ғайри-қонуний йўллар билан топилаётган мўмай пуллар уларнинг ҳаётларини ҳам ғайри-ахлоқий йўлларга буриб юборган.

Маҳалла комиссиясининг раиси ўртоқ Абдурашид Қулаҳмедов билан шу қўйли-чиқдилар, шу оиладаги борди-келдилар ҳақида суҳбатлашиб қолсангиз, «бизнинг ҳеч нарсадан хабаримиз йўқ, ўзлари айтишмаса қаёқдан биламиз» деб елкасини қисади. Маҳалланинг Мутал Маннопов, Султон Ҳожамов, Обидхўжа Тошхўжаев, Фотима Шокирова сингари жуда кўп активлари ҳам гўё ҳеч нарсадан хабарсиздай, ўзларини билмасликка оладилар. Шу оиладаги кирдикорлардан кўз юмадилар. Лекин уларнинг кўз олдида рўй бераётган бу ҳодисаларга улар жавобгар эмас деса бўладими. Улар мутлақо холис кишилар бўлиб қолишлари мумкинми! Бутун бир маҳалла аҳолиси бир оилада рўй бераётган бундай аҳволнинг олдини олишга кучи етмаслигига ишониб бўладими?

Ҳамма ҳам боласини севади, ҳамма ҳам ўз фарзандини ардоқлайди. Содиқ ака билан Манзура хола ҳам аслида болаларини севганми, агар севишган бўлса, уларнинг севдим деган гаплари ростми? Фарзанд севиш шунақа бўладими?

Биз айтмоқчи бўлган гаплар шундан иборат. Мана энди ҳурматли газетхонлар, сўз сизларга. Сизлар бу ҳақда нима дейсизлар?

Б. ХАЛИЛОВ,
З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ИНДАМАС ТЕЛЕФОНЛАР

Шошиб турганингда телефон ишламай турса роса хуноб бўласан-да киши. Аппарат ишламаслигини билсангку, алам қилмайди-я, аммо махсус будкаларга ўрнатиб қўйилган баъзи автомат телефонларнинг бузуқ-тузуклигини билолмай бекорга вақт ўтказганинг қолади.

Яқинда Беруний майдонидаги гастрономда жойлашган автомат-телефон будкасига киргач, 2 тийин ташлаб трубкани олдик. Овоз йўқ. Кнопкани босдик, пул қайтиб тушмади. Шундан сўнг яна 4 марта 2 тийиндан ташладик, гаплашиб бўлмади, пул эса қайтиб тушмади. Бир оз ғувиллаган бўлди-ю, индамай без бўлиб тураверди.

Умид билан 66-почта бўлимига кирдик. У ерда автомат-телефон будкаси савлатга ўрнатиб қўйилган бўлса керак «ишламайди» деб ёзиб қўйишибди. Шу майдондаги универмагда ўрнатилган автомат-телефонда эса биз чақирган идорани эшитдигу, лекин улар бизни эшитаолмади. Ниҳоят, ўзимиз таксида бориб нима демоқчи эканлигимизни айтиб келдик. Навоий кино-театри олдидаги, 1—4 трамвайнинг Чақар ва Гулистон остановкаларидаги автомат-телефонлар ҳам ана шу аҳволда. Бири пулни олиб, қайтиб бермаса, иккинчисида ёлчитиб гаплашолмайсан.

Шаҳар автомат-телефон станцияси раҳбарлари хўжакўрсинга қўйилган ана шундай индамас телефонларнинг ҳолидан бир хабар олишса яхши бўларди.

Ҳ. ТОШХЎЖАЕВ,
штатсиз мухбиримиз.

ХЎРЛАНГАН «МАЛИКА»

Яқин замонда, илк баҳорда ишқ-муҳаббати жўш уриб кетган 11 шаҳзода, 11 маликадиларомга ошиқи-шайдо бўлибди. Улар отланиб, Оққўрғон қирлари оша йўл юрибдилар. Йўл юрсалар ҳам мўл юрибдилар. Лекин 11 малика бундан хабар топсалар ҳам бу 11 шаҳзоданинг қайси бири вафодор, қайси бири бевафо эканликларини билмай, дастлаб уларга кўнгил беришга иккиланиб қолибдилар. Шунда буни сезган 11 шаҳзода эл олдига чиқиб кўкракларига мушт уриб, қасам ичибдилар. Маликаларни хўрламаймиз, бошимизга кўтарамиз, Ҳар биримизнинг 10-15 тадан йигитларимиз, ҳар қандай дулдур отлардан ҳам чапдаст машиналаримиз бор. Маликалар йўлида жонимиз фидо бўлсин, ҳаммамиз баравар ишлаймиз, улар нималарни истаса, талаб қилса дарҳол муҳайё қиламиз, гард тегдирмаймиз, кўк шоҳи кўйлаклар кийдирамиз, бошларига сочпопуклар тақамиз деб ваъда берибдилар.

Бу ваъдаларни эшитган маликалар рози бўлибдилар ва улар бир-бирлари билан қовушибдилар.

Бу гаплар афсона эмас, ҳақиқат. Ўша ўн бир шаҳзоданинг бири Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг собиқ раиси, анча иш кўрган, тажрибали Абдусаттор Омонов, иккинчиси «Ўзбекистон» колхозининг собиқ раиси Сафар Бўриевдирлар.

«Ўзбекистон» колхозининг маккажўхорикорлик бригадасига ўз хоҳиши билан колхознинг собиқ раиси ўртоқ Сафар Бўриев бошлиқ қилиб тайинланди. Колхоз правленияси 200 гектар ер, 3 та трактор ва 23 кишини шу бригада ихтиёрига ўтказди. Бўриев бошлиқ бу бригада аъзолари маликани хўрламаслик, эл олдида берган ваъдаларининг устидан чиқиш, 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 600 центнердан силосбоп кўк поя олиш, 130 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан дон етиштириш учун илк баҳорданоқ астойдил ишга киришдилар.

Маккажўхори бир текис униб чиққанидан кейин бригада аъзолари ҳар гектар ерга 350 килограммдан селитра солиб уни озиқлантирдилар, Икки марта культивация қилдилар, зарур бўлган жойлар учинчи марта культивациядан чиқарилди. Ҳамма ердаги маккажўхори икки марта суғорилди. Маликанинг кундоши ёввойи ўтлар қириб ташланди. Натижада ҳамма майдондаги маккажўхори бир текис барқ уриб ривожланмоқда.

Оққўрғон районидаги колхоз ва совхозларда 11 та маккажўхорикор бригадалар бор. Шуларни юқорида айтганимиздек маликаларнинг ошиқлари — шаҳзодалар дейдилар. Шу ошиқлардан биринчи — вафодори «Ленинобод» колхозининг маккажўхорикор бригада бошлиғи Ойдин Хуршиев ҳисобланса, иккинчиси Сафар Бўриев ҳисобланади. Аммо «Озод» колхозининг бригада бошлиғи Абдусаттор Омоновни эса «бевафолардан бири» дейдилар.

Ўртоқ Омонов бошлиқ бригадада 93 гектар макка бор. Шундан 47 гектари дон ва 46 гектари силос учун экилган. Лекин Омонов ваъдага вафо қилмади, дала маликасининг қадрига етмади. Не умидлар билан қад кўтарган маликалар қаровсиз қолганидан ўт ичида кўринмай кетди. Далада маккадан кўра, ғумай кўп. Маккажўхори культивация қилинмаганлигидан жуда нимжон бўлиб қолди. Шунга қарамай, Омонов ҳамон бу йил 1100 тонна силос босамиз, ҳар гектар ердан 45 центнердан дон оламиз деб лоф урмоқда.

«Озод» колхозида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳали мақтайдиган даражасида эмас. Ҳар бир сигирдан бир йилда соғиб олинаётган сут 1100 литрдан ошмайди. Чўчқа гўштларининг таннархи қиммат. Четдан озуқа сотиб олинаётганлиги туфайли шундай аҳвол юз бераяпти. Шуни билатуриб. Омонов маккажўхори етиштиришдек муҳим ишга бефарқ қараб келмоқда.

Х. БОСИТ.

Янгийўл районидаги «XIX партия съезди» колхозида қуёнчилик ҳам ривожланиб бормоқда. Қуён боқувчи Мария Коровоковская ўз вазифасини ҳалоллик билан бажариб ҳаммага ўрнак бўлмоқда. Суратда: ўртоқ Мария Коровоковская, А. Абалян фотоси,

БЕКОБОД ШАҲРИДА

ҲАР УЧ КИШИНИНГ БИРИ НОВАТОР

Шаҳар саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш, кўп меҳнат талаб қиладиган оғир операцияларни енгиллаштириш, асбоб-ускуналар унумдорлигини ошириш ишига муносиб ҳисса қўшаётган янгилик изловчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Уларнинг ўтган йили жорий қилинган таклифлари эвазига 80 минг сўм тежаб қолинган эди.

Новаторлар бу йил ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Масалан, Фарҳод ГЭСи рационализаторлари ўтган ярим йилда 10 минг сўмга яқин маблағ тежаш имконини берадиган таклифлар билан чиқишди. Ҳозир бу ерда ҳар уч кишининг бири новатор ҳисобланади. Пахта тозалаш заводида эса ҳар 5 кишининг бири ижодий изланиш билан шуғулланмоқда. Ўтган йили бу корхонада фақатгина 10 киши рационализатор эди, ҳозир уларнинг сони 80 кишидан ҳам ошиб кетди.

ЎЗАРО МУСОБАҚАЛАШИБ...

10-автотранспорт конторасн коллективи давлат планларини бажаришда яхши натижаларга эришмоқда. Шоферлар деярли бир йилдан бери «Главголодностепстрой» автомобиль транспорти бошқармасининг кўчма Қизил байроғини ўз қўлларида сақлаб келмоқдалар. Улар июнь ойи юк ташиш топшириғини 106 процент қилиб адо этишди.

Коллектив бундай ютуқларга ўзаро социалистик мусобақани авж олдираётгани натижасида эришмоқда. Контородаги учала автоколонна коллективлари коммунистик меҳнат колоннаси номини олиш учун курашмоқдалар. Ҳозирнинг ўзидаёқ автоколонна шоферларидан 17 кишига коммунистик меҳнат зарбдори номи берилди.

ЯНГИ МАВСУМГА ТАЙЁРГАРЛИК

Пахта тозалаш заводи коллективи ўтган йили етиштирилган пахта ҳосилини қайта ишлашни туғаллади. Бир неча кундан бери ремонт ишлари олиб борилаётир. Коллектив бу мураккаб ишни узоғи билан бир ойда туғаллашга бел боғлади. Ҳозир улар барча цехлардаги асбоб-ускуналарни ремонт қилмоқдалар, бир қанча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу йил бирқанча янги асбоб-ускуналар ишга туширилади. Пресс яшикларини гидравлик беркитадиган, толани пресс яшигига узатиб берадиган агрегатлар монтаж қилинмоқда. Гидронасослар анча такомиллашган янги насослар билан алмаштирилади.

Н. СУБОТИН.

Халқаро обзор

ЕР ЮЗИДАГИ ҲАММА ОДАМЛАР, БИРЛАШИНГИЗ!

Триллион долларни тасаввур қилиш қийин. Лекин бу жуда кўп пул эканлиги ҳаммага равшан. Шунча пуллик моддий бойлик яратмоқ учун миллион-миллион кишилар пешона тери тўкиб бир неча йил ишлаши керак. Экономистларнинг қилган ҳисобига қараганда, шу пуллар тежаб-тергаб сарфланган тақдирда ҳамма оилаларга беш хоналик алоҳида уйлар қуриб бериш мумкин, ҳамма болаларнинг ўрта маълумот олиши мумкин, яна бунинг устига ҳар беш минг аҳолига биттадан касалхона очиб, бу касалхоналарни замонавий медицина ускуналари билан таъминлаш мумкин.

Бу триллион долларнинг ўзи қанақа пул, нега бу маблағ бизнинг эътиборимизни жалб қилди? Иккинчи жаҳон уруши йиллари давомида бу урушга триллион доллардан ортиқ маблағ сарфланган. Ҳозирги кунда иқтисодий ривожланган асосий мамлакатлар ҳарбий тайёргарликларга йилига юз миллиард долларга яқин пул сарфламоқдалар. Бу пуллар, масалан, Франция, Испания, Бельгия, Дания, Норвегиядаги жамики аҳолини бутун бир йил бўйи ҳамма нарса билан тўла таъминлаб боқишга кифоя қилади.

Империалистик доираларни янги жаҳон урушини бошлашга уринишдан воз кечишга мажбур этмоқ учун нималар қилиш зарур, қуролсизланишга бағишланган Женева кенгашида қатнашувчи ҳукуматларнинг бу кенгашда муваффақият қозонишларига ёрдамлашмоқ учун қандай чоралар кўриш керак; Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тинчликни таъминловчи чинакам восита бўлиб қолиши учун, одамларни қирғин ядро уруши хавфидан қутқармоқ учун нималар қилиш лозим? Мана шу масалаларнинг ҳаммаси ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланиб 9 июлда Москвада очиладиган Жаҳон конгрессида муҳокама қилинади.

Халқларнинг осойишталиги тўғрисида жон куйдираётган, ер юзининг вайронага айланишини эмас, балки боғ-бўстонларга айланишини истаётган кишиларнинг ҳаммаси Москва конгрессининг идеяларини зўр хайриҳоҳлик билан кутиб олди. Турли маслаклардаги жамоат ташкилотлари, касаба союз ташкилотлари, ёшлар, хотин-қизлар, студентлар ташкилотлари, диний ташкилотлар конгрессга тайёргарлик ишида актив қатнашдилар. Франциядаги «Рено» автомобиль заводлари тинчлик кенгашининг раҳбари Мишель Элуанинг айтган гаплари диққатга сазовордир. Биз, ишчилар аминмизки, деди у, — тинч-тотув яшаш бирдан-бир тўғри йўлдир, шу тўғри йўлдан бориш керак.

Халқларнинг Москва конгрессига тайёргарлиги вақтида кўпчилик мамлакатларда ялпи қуролсизланиш тарафдорларининг миллий конгресслари, конференциялари бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда тинчликни ҳимоя қилишга қаратилган муҳим резолюциялар қабул қилинди. Масалан, Бирма тинчлик кенгаши конгрессининг қатнашчилари ўзлари конгрессга юбораётган делегацияга йўл-йўриқ бериб, қуйидагиларни айтдилар: «Ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги совет таклифлари ҳамма халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушмоқда. Бу таклифларни амалга оширмоқ учун биз ҳам ҳамма чорани кўрамиз». Яна бир характерли мисол: конгрессга тайёргарлик кунларида турли ташкилотлар ва тинчлик йўлида курашувчи айрим кишилар АҚШ ядро қуроли синовларини ўтказаётганлигига ва, айниқса, АҚШнинг ядро бомбасини жуда баландликда — космик фазода портлатишга уринаётганлигига жуда актив равишда қарши чиқдилар. Инсониятга таҳдид солаётган бу синовларга қарши совет халқи холис ният кишиларнинг ҳаммаси билан биргаликда қатъий равишда норозилик билдирмоқда.

Шу кунларда Москвага чет эллардан меҳмонлар келмоқда. Айрим мамлакатлар делегацияларининг сони юз, юз эллик ва ундан ҳам кўпроқ кишидан иборат. Америка Қўшма Штатлари, Ҳиндистон, Бразилия, Англия, Франциядаги тинчлик курашчилари конгрессга кўп сонли делегациялар юбормоқдалар. Бу конгрессда Африка қитъасидаги 27 давлатнинг вакиллари қатнашади. Бироқ, Москва форумида қатнашишни истаганларнинг ҳаммаси ҳам СССРга келишга муваффақ бўлолмайди. Конгресснинг муваффақиятли ишлашига халақит бермоқ учун реакцион кучлар ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Бонн маъмурлари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг аъзоси Вальтер Дилнинг Москвага боришига рухсат бермадилар. Лейбористлар партиясининг раҳбарлари машҳур олим, ядро билан қуролланишга қарши актив курашчи Бертран Расселга қарши қувғин ташкил қилдилар. Улар ҳатто, агар Рассел конгрессни қувватлайдиган бўлса, уни партиядан ўчирамиз, деб дўқ қилдилар.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчев конгрессда сўзга чиқиб, Совет Иттифоқининг қуролсизланиш масаласига доир сиёсатини баён қилишга розилик берганлигига жаҳон жамоатчилиги юксак баҳо берди. Бу факт совет халқи ер юзидаги ҳамма халқлар билан дўст бўлиб тинчликда яшашга интилаётганлигини кўрсатувчи жуда кўп далилларнинг биридир.

Тинчлик мустаҳкамланажак. Лекин бунинг учун барча тинчликсевар кишиларнинг куч ва ғайратини бирлаштириб, уруш хавфига қарши курашга сафарбар қилиш зарур. Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгресси ана шу мақсадга хизмат қилади.

А. РОМАНОВ.
ТАСС обзорчиси.

МОСКВАГА, ЖАҲОН КОНГРЕССИГА

Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгрессида қатнашадиган Ҳиндистон делегацияси аъзоларининг иккинчи группаси Деҳлидан 6 июлда Тошкентга келди. Унинг составида «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Ленин мукофоти лауреати Рамешвари Неру, парламент аъзолари Анур Синг ва Акбар Алихон, машҳур ёзувчи Сажад Зоҳир, журналист Рана Жанг Баҳадур Синг, тарихчи Тара Чанд, химик Мукержи Ална, Ҳиндистон-Совет маданий жамиятининг секретари П. Раджалакшми, кино артисти Кумари Бхарати ва Ҳиндистоннинг бошқа таниқли жамоат арбоблари бор.

Тошкент аэродромида меҳмонларни Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари самимий кутиб олдилар. Ҳиндистон тинчлик тарафдорлари тушган самолет ўша куниёқ Москвага жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

Англиянинг мустамлакаси — Гонконгда одатдан ташқари очередлар пайдо бўлди. Улар мактабга кириб ўқишни истаган маҳаллий аҳоли болаларидир. Лекин синф хоналари аллақачон ўқувчилар билан тўлган. Ортиқча жой бўлмаганлиги сабабли минглаб болалар мактабдан ташқарида қолмоқдалар. Суратда: ўқишни истовчи болалар ўрта мактаб биноси ёнида навбат кутиб турибдилар. ЮПИ—ТАСС фотоси.

МАРДЛАР ОТАХОНИ

ЛАВҲА

□ □ □

Смена тугашига 15 минутча қолган эди. Баъзилар бир чеккага чиқиб андава ва белкуракларини тозалар, айрим бетончилар жомакорларининг уёқ-буёғини қоқиб, кетишга ҳозирланишар эди. Бригада бошлиғи Тўхтасин ака бетон устини пардозлар, бригада қизлари Руқия билан Вера унга қараша туриб, ярим ҳазил, ярим жиддий тарзда гап қотишарди:

— Тўхтасин ака, нега сиз кўпчилик бригадирларга ўхшаб, одамлар тепасида туриб, иш буюравермай ўзингиз қарашиб юрасиз-а?

— Ахир, сиз кимсан ВЦСПС Пленумининг аъзосисиз. Куни кеча Москвага мажлисга ҳам бориб келдингиз? — жиддий қош чимирди Вера. Тўхтасин ака уларга мийиғидан кулиб, — нима, ё корни катта амалдор бошлиқ бўлинг, ёки ҳамма қатори бетончи бўлинг демоқчимисизлар? — деди. Қизлар гапни гарчи ҳазил тарзида бошлаган бўлсалар ҳам, Тўхтасин акани ўзларига жуда яқин билганлари учун, дилларининг аллақаерида ётган мулоҳазалар ҳозир тилларига кела бошлади:

— Йўқ, ундай ҳам демоқчи эмасмиз, бундай ҳам, — чеккасига сирғалиб тушган сочини силкиб орқасига ташлар экан деди Вера. — Лекин ҳар ҳолда бошлиқ бўлгандан кейин, ҳамма ишга қўл уришавермай, буйруқ қилиб турсангиз, одамлар ҳам ишни палапартиш қилмасди, яна ўзича ишдан олдин-кетин чиқиб юрмасмиди, деймиз-да, Тўхтасин ака ишдан чиқаётганларга қаради, лабидаги ҳазил аралаш табассум излари хиралашди.

— Қўлларидаги ишни тугатиб чиқишибди-ю, — деди Вера билан Руқияга. Бетончи йигит унинг қўлидаги андовани олиб, зўр билан бетон устини ишқаларди. Қизлар кўзида шундақасиз-да, дегандек ғалати бир истеҳзо ёниб, йўқолди. Улар, — Тўхтасин ака-ей, — дея бир бош лиқиллатишди-ю, жомакорларини алмаштиришга кетишди.

— Тўхтасин аканинг Янгиерга янги келган вақтида қилган ишларини эшитганмисан? — кийимини қоқар экан деди Руқия. — Тунов куни Роза кенойим айтиб бердилар... Вера унга қаради:

— Туппа-тузик бетончи бўлиб ишлаётган экан Тўхтасин ака. Баҳор келибди, шаҳарнинг ҳамма кўчаларига, майдонларига кўчат экишибди. Бир кун қараса. кўчатларга қарайдиган бир тўда бола ишни эплолмай, кўчатларни сўлитиб қўяётган эмиш. Югириб бошлиқларнинг олдига борибди. «Ўртоқ начальник, мен бетончилик қилмайман, лесхозда ишлайман, кўчатчиликка ўтказинг, дебди. Уларнинг йўқ деганига қулоқ солмай, эртасиданоқ кўчатларга сув қуювчи бўлиб олибди. Ундан кейин хотинлари Роза опанинг жиғи-бийрон бўлишини кўринг. Ахир у ҳам нима қилсин, тўппа-тузик ишда ишлаб, катта-катта пул олиб турган эри, кечалари билан белидан лойга ботиб, сувга бўкиб, шланг судраб юрганидан кейин қаёққа борсин. Хотини Роза опа уни бу ишдан чиқариб оламан деб кўп уринган, лекин уддалай олмаган, Тўхтасин ака эса кўчатларнинг ҳаммаси бехато тутиб, шаҳар атрофи кўмкўк бўлганидан кейингина эски ишига қайтган экан.

— Ўзи бошлиқликка эмас, кўпроқ шундақа ишларга муносиброқ одам шекилли-да, — унга қош учирди Вера. Руқия елкасини қисди. Шу паллада орқа томондан машина овози эшитилди. Қизлар ялт этиб ўгрилиб қарашди. Кузовига лиққа-лиқ қилиб бетон қуйилган самосвал қолиплар томонга лапанглаб бормоқда эди.

— Эсинг борми ўзи? — шоферга қараб қўлини пахса қилди бир йигит. — Бизнинг атиги 10 минут вақтимиз қолди-ю, сен бетон олиб келасан! Ким қуяди уни?

— Нима қилай энди, бетонсварқачи шу охирги қорганим исроф бўлиб қолмасин, олиб бориб ташлайқол деб қўймади, — кабинадан бош чиқариб бўйнини қисди шофер.

Қизлар Тўхтасин ака энди нима қилар экан, дея унга тикилиб турар эдилар. «Қўлини белига тираб туриб, шофернинг бир додини берса эди», — дерди ўзича Вера. Айрим одамлар йўлга ҳам тушабошлашган эди. Тўхтасин ака тўпписини қўлига олиб, жиягини тиззасига қўйиб икки-уч тортди-ю, яна бошига кийиб олди. Кейин одатича эгри-бугри қадам ташлаганича машинанинг олдига келди. Бўйнини чўзиб кузовга қаради.

— Ана у ерга олиб бориб тўк, — жой кўрсатди шофёрга. Буни кўриб Руқия билан Вера ҳайрон бўлишди. Кетишга тайёр бўлиб турганлар бир-бирига қарашди. Тўхтасин аканинг олдида фақат Фарҳодда, Қайроққумда бирга бетон қуйишган дўстлари Ҳалим. Убайдулла ака ва яна уч йигит туришарди.

— Уни ким қолипга босади ахир, қотиб қолади-ку! — бўғилиб деди Руқия, — иш вақти бўлса тугади... — Мен қолипга босаман, — Тўхтасин аканинг овози гулдираб кирди қизларнинг қулоғига, — иш вақти тугаганлар кетаверади.

Кўпчилик чеккасини қашиб, кулимсираганича бетон қоришмаси теппасига уйилишиб келабошлади. Тўхтасин аканинг ўзи баркашдек келадиган белкурагини қоришмага ботириб, уни куч билан қолипга ёяр эди. Бу ҳол икки қизга янада эриш ботди. Улар қурилишларда кўпдан бери ишлаб, ўзи қўлини совуқ сувга урмайдиган, доим буйруқ. дағдаға, сиёсатбозлик билан иш қиладиган бошлиқларни анча-мунча кўришган эди. Тўхтасин ака эса уларнинг мутлақо акси. Ўз қўл остидаги одамларга иш буюрганида ҳам юмшоқлик билан ука, буни бундай қилинг, бу ерини қайта аралаштиринг, деб кўрсатиб беради.

— Фарҳодда, Қайроққумда ишлаганимизда ҳам кўпинча шундақа бўлар эди-а! — дея Убайдулла акага юзланди Ҳалим ака. — Иш вақти охирлаб қолганида баъзан бирдан бетон қалашиб кетар эдими!

Улар гап билан бўлиб, шу пайт янги қураётган мактаблари биноси орасидан чиқиб келган бошқарма техникини кўрмай қолишди. У хуноб эди.

— Иш вақтинглардан мана уч минут ўтган бўлса ҳам, сизлар ҳамон бир кишидек ҳаракат қилиб ётибсизлар, — дерди бошқарма техники. — Нариги бригададагилар эса аллақачоноқ тарқаб кетиб қолишибди. Қўлларидаги иш мана иккинчи ойга сурғалиб ўтаяптику. битишининг дараги йўқ.

— Водопровод қувурини ёткизаётганларни айтаяпсизми? — деди Руқия.

— Ҳа, ўшалар.

— Бошлиғининг дағдағаси зўру!

— Ҳе, дағдағачи бўлмай ўлсин, дағдаға қилиб одамларнинг энсасини қотиради, ишдан совутади, — қўлини силтади техник. — Мана бугун ҳам одамларнинг тепасига бориб, яхши ишланглар, планни бажаринглар, ёмон ишлаганларни ундай қиламан, бундай қиламан, дебди-ю, ўзи тепасида турмай бошқармага кетибди. Кўпчиликнинг кўнгли оғриган экан шекилли қўлининг учида бир оз ишлаган бўлиб турибди-да, кейин иш вақти тугар-тугамас жўнаб қолибди.

Бу гапга баъзилар кулишди, баъзилар бошини чайқаб қўйишди. Техник эса водопроводни тез битказишимиз шарт, касалхонамиз шаҳардан четда, унга тезроқ сув етказиб бермасак бўлмайди, қийналиб қолишаяпти, дея бўғилар, ўзича чора изларди.

— Мактаб-интернатнинг бетонли ишлари эрта-индинга битади, биз ёрдамга бораколамиз, — деди Тўхтасин ака.

— О, яхши айтдингиз, мен ҳам шуни ўйлаб турган эдим, — қувониб кетди техник. — Сизлар мана графикдаги ишни вақтидан бир ойча бурун тугатаяпсизлар. Янги участкага тушгунча бориб ўн беш кун қарашсангизлар битиб кетар эди.

— Шунчалик зарур иш экан борамиз битказамиз-да, — деди Ҳалим ака. Руқия билан Вера уларга лабларини чийириб қараб туришарди.

Бригада бетонни ўн беш минутга қўймаёқ саранжомлади, ундан кейин одамлар шаҳар кўчаларига ёйилишганича уй-уйларига қайта бошладилар. Руқия билан Тўхтасин ака ёнма-ён кетиб боришарди.

— ВЦСПСнинг пленумида нима гаплар бўлди, Тўхтасин ака? — деди Руқия тўсатдан.

— Тунов куни мажлисда гапириб бердиму, йўқмидинг? — унга тикилди Тўхтасин ака.

— Йўқ эдим-да, иш чиқиб қолувди.

— Шундақасанда қизим, — кулимсиради донгдор бетончи, кейин қўшиб қўйди, келмаганинг чакки бўпти, XXII съезд қарорларини амалга ошириш учун кураш, уни бажаришда ҳар бир меҳнаткашнинг, яъни сен билан менинг ҳам ўз бурчимизни чуқур тушунган ҳолда ишга қўл уришимиз зарурлиги хусусида гапирилди, қизим!

Руқия бу гапнинг тагидаги таъкидни тушунди, кулумсиради. Тўхтасин ака эса:

— Ахир олдимизда турган ишлар жуда катта қизим. Бу кун тиғида ёниб ётган Мирзачўлни обод қилиш ишига ҳисса қўшиш учун ахир амалдорчасига ёки бўлса-бўларчасига эмас, чинакам жонкуярчасига ишлаш керак.

— Тўғри айтасиз, — қизариб жилмайди Руқия. Аммо ота-боланинг ҳазил-ҳузил аралаш гапларидагидек, ўзига ҳеч оғир олмади. Фақат «бригадамиздагина эмас, Мирзачўлни забт қилаётган минглаб мардларга намуна бўлаётган отахонсиз», сиз, деган гапни кўнглидан ўтказди.

Ш. ҒУЛОМОВ.

ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ҲАМЖИҲАТЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Америка журналистларининг Ўзбекистон тўғрисидаги таассуротлари

Америка газета редакторлари жамияти президенти, «Найт ньюспейперс» газета бирлашмасининг масъул редактори Ли Хиллс бошлиқ Америка журналистлари делегацияси СССР Журналистлар союзининг таклифига биноан Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келиб, уч кун Ўзбекистонда бўлди.

Америка журналистлари республикамизда бўлган охирги кунларида, 5 июлда Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилдилар. Меҳмонлар Чилонзорга бориб, бу ерда кенг кўламда уй-жой бинолари қурилаётганлигини кўрдилар, қурилаётган уйларнинг бирини кўздан кечирдилар, янги уйга кўчиб келган кишиларнинг меҳмони бўлдилар. Делегация аъзолари Тошкент телецентрини ҳам томоша қилдилар.

Америка журналистлари республика Фанлар академияси президиумида Ўзбекистоннинг таниқли олимлари билан учрашдилар. Америка матбуотининг вакиллари Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида бир неча соат бўлдилар. Улар коллектив хўжаликнинг экономикаси, структураси ва артель аъзоларининг ҳаёти билан қизиқдилар. Колхозчилар меҳмонларга пахта далаларини, механизациялашган чорвачилик фермасини, мактаб-интернатни, Маданият саройини кўрсатдилар.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг вакиллари делегация аъзолари билан қилган суҳбатларида тинчлик учун курашда журналистларнинг роли катта эканлигини уқтириб ўтдилар, халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни ривожлантириш манфаатлари йўлида воқеалар ва фактларни холисона ёритиш муҳим эканлигини таъкидладилар.

АҚШ журналистлари 6 июлда Тошкентдан Тбилисига жўнаб кетдилар.

Меҳмонлар Ўзбекистон телеграф агентлигининг улар билан бирга республика бўйлаб сафар қилган мухбирларига Ўзбекистон ҳақидаги таассуротларини сўзлаб бердилар. Қуйида Америка журналистлари билан суҳбатлар эълон қилинади.

ҒОЯТ БУЮК ТАРАҚҚИЁТ

ЛИ ХИЛЛС

Америка газета редакторлари жамиятининг президенти, «Найт ньюспейперс» газета бирлашмасининг масъул редактори, Америка журналистлари делегациясининг раҳбари

Мен, даставвал, Америка журналистларининг СССР да самимий кутиб олинганликларини айтиб ўтмоқчиман. Биз ҳамма жойда очиқ юзликни кўриб турдик. Аммо бизнинг делегациямизни Ўзбекистонда ғоят самимият ва меҳмондўстлик билан кутиб олдилар, десак бўлади.

Мен Тошкент тўғрисида, Ўзбекистон тўғрисида кўп нарса ўқиганман ва кейинги йилларда шу ерда бўлиб ўтган ғоят катта тараққиётни ўз кўзим билан кўриш учун Ўрта Осиёнинг шу қисмига келишни жуда орзу қилар эдим. Мен шу тараққиётни ўз кўзим билан кўрдим. Мен янги уй-жой бинолари қурилаётганлигини, қишлоқ хўжалиги ривожланаётганлигини кўрдим, совет маориф системаси билан танишиб чиқдим. Мана буларнинг ҳаммаси менда катта таассуротлар қолдирди.

Биз Ўзбекистондан яхши таассуротлар билан қайтиб кетаётирмиз. Мен ўйлайманки, келажакда ҳам бошқа турли мамлакатлардан жуда кўп туристлар шу республикани келиб кўрадилар. Такрор айтаман: биз Ўзбекистондан жуда яхши таассуротлар олдик. Биз Ўзбекистон ҳаётини, унинг халқини яхшироқ била олдик.

Мен аминманки, совет кишилари ҳам делегациямиз аъзолари билан танишганликларидан мамнундирлар. Халқларимизнинг мақсади битта, у ҳам бўлса — бир-биримиз билан тинч яшашдир.

ЎЗ КЎЗИМ БИЛАН КЎРДИМ

ФЕЛИКС МАКНАЙТ

«Даллас таймс геральд» газетасининг редактори

Ўзбекистондаги оддий кишиларнинг қандай яшаётганликлари ва қандай меҳнат қилаётганликларини кўриб билиш имкониятига эга бўлганимдан ғоят мамнунман. Биз тошкентликларнинг квартираларига бориб, Тошкент журналистлари билан суҳбат қилиш имкониятига эга бўлдик. Бизда кўп таассурот қолди.

ФОЙДАЛИ САФАР

ПОЛ МИЛЛЕР

«Ганнет ньюспейперс» газета бирлашмасининг президенти

Ўзбекистонда менга кўп нарса маъқул бўлди.

Делегация аъзолари Тошкентда бўлган кунларида америка халқининг миллий байрами — Мустақиллик кунини нишонладилар. Биз учун муҳим бўлган шу кунда совет вакиллари бизга нисбатан зўр самимият кўрсатганликларини жуда қадрлаймиз.

Ўзбекистонга қилган сафаримиз фойдали бўлди. Бу сафар биз, америкалик журналистларга Совет Иттифоқи ҳаётини ўз кўзимиз билан кўриш имкониятини берди.

ЎЗАРО АЛОҚАЛАРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ЛОРЕН СОТ

«Де-Мойн Режистер трибюн» газетасининг редактори

Ўзбекистонга иккинчи марта сафар қилдим. Биринчи марта мен 1955 йилда, Америка фермерлари делегацияси билан бирга келган эдим. Америка фермерлари бу сафарни газетамизнинг ташаббуси билан қилган эдилар.

Ўзбекистонда иккинчи марта бўлганлигим учун ҳам ўз кузатишларимни таққослаб ўтишим мумкин. Шуни айтиш керакки, Тошкент ғоят ўзгарган: шаҳарда катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда, кўпгина янги бинолар қад кўтарипти. Тамомила равшанки, бу ерда кишилар бундан етти йил илгаридагига нисбатан анча яхши ҳаёт кечирмоқдалар. Кўриб билганларимизга қараганда, Тошкентда уй-жой проблемаси тез ҳал этилмоқда. Шаҳар магазинларида ҳозир молларнинг анча кўпайганлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Мен илгариги сафарлардагидек ҳозирда ҳам Тошкентда ўзбек халқи ҳаётининг миллий хусусиятларини кўрдим. Миллий ашула ва рақслар, миллий кийимлар кишининг хотиридан кўтарилмайдиган даражада таассурот қолдиради.

Американинг Айова штатида журналистика соҳасида қилаётган ишларим деҳқончилик ва чорвачилик билан маҳкам боғланган. 1955 йилда Ўзбекистонга биринчи марта келган вақтимда республика қишлоқ хўжалигининг тараққиёти билан танишиш менда зўр таассурот қолдирган эди. Ҳозир бу таассурот янада кучайди. Менинг фикримча, Ўзбекистонда жуда яхши уюштирилган ирригацияга асосланган пахтачилик ғоят муваффақиятли ривожланмоқда. Ўзбекистон пахтачилиги ўз тараққиёт даражаси жиҳатидан дунёдаги биринчи ўринларнинг бирини эгаллаб турипти.

Мен бундан етти йил муқаддам ўз газетамиз саҳифаларида АҚШ билан Совет Иттифоқи ўртасида қишлоқ хўжалиги соҳасидаги тажрибаларни айирбошлаш идеясини илгари сурганимда буни жуда яхши идея деб ҳисоблаган эдим. Эндиликда бунга янада кўпроқ ишонч ҳосил қилдим. Халқаро сиёсат масалаларида мамлакатларимиз ўртасида бўлган ихтилофларни, агар бир-биримизни яхшироқ билиб иш кўрадиган бўлсак, осон бартараф қилиш мумкин. Мамлакатларимизнинг ҳукуматлари шу мақсадни кўзда тутиб, илмий ва маданий алоқа тўғрисидаги битимни имзолаб яхши иш қилдилар. Мен ҳозирги вақтда мавжуд бўлган ана шу алоқанинг кенгайтирилишини, бу соҳада расмий шахсларнинггина эмас, балки оддий кишилардан кўпларининг ҳам иштирок қилишларини истар эдим.

Мен бундан етти йил муқаддам АҚШ ва Совет Иттифоқи халқларининг турмуши кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшайди, деб ҳисоблаган эдим, ҳозирда ҳам шу фикрдаман. Менинг фикримча, бизнинг умумий манфаатларимиз баъзи бировлар дипломатия нуқтаи назаридан бу тўғрида ўйлаганларидан кўпроқ бўлиши мумкин. Ҳар ҳолда америкаликлар ҳам, совет кишилари ҳам мамлакатларимизнинг тинч яшашларидан манфаатдордирлар.

ХАЛҚИНГИЗ ТИНЧЛИКНИ ИСТАЙДИ

РОБЕРТ ЭСТАБРУК

«Вашингтон пост» газетасининг редактори

Ўз экономикасини ривожлантириш нуқтаи назаридан Ўзбекистон менда кучли таассурот қолдирди. Бу ўлка ўтмишда иқтисодий жиҳатдан жуда орқада қолганлигини биламан. Бу ерда кўрганларимиз, жумладан уй-жой қурилиши халқнинг турмуши умуман яхшиланиб бораётганлигини исбот этади.

Республика тўғрисида тўла таассурот олмоқ учун унинг ҳамма ерларини кезиб чиқолмадик, кўп кишилар билан учраша олмадик. Лекин шунга қарамай, Ўзбекистон кишилари бир-бирлари билан дўст эканликларига, АҚШда рўй бераётган воқеаларга ғоят қизиқиб қараётганликларига ишонч ҳосил қилдим.

Совет халқи биз билан тинч яшашни истаётганлиги менинг учун кутилмаган бир нарса эмас эди, албатта. Аммо, тинчликни сақлаш учун бир истакнинг ўзигина кифоя эмас. Одамлар тинчликни истаётганликлари тамомила табиий бир ҳолдир. Сиёсий масалалар юзасидан давлатлар ўртасидаги ихтилофлар жиддий хавф туғдиради. Биз тинчликни сақлашни истаётганлигимиз тўғрисида қанчалик кўп гапираётган бўлсак, ана шу хавф-хатар тўғрисида ҳам жиддий фикр юритишимиз лозим.

ЯХШИ ТААССУРОТ

ЖОН Р. ГЕРБЕРТ

«Куинси патриот-летжер» газетасининг редактори

Колхозга қилган сафаримиз жуда ёқимли бўлди. Биз ўз юртимизда совет колхозлари тўғрисида кўп гапларни эшитган эдик. Аммо ҳамма нарсани ўз кўзимиз билан кўриш жуда мароқли бўлишини билар эдик. Мен қишлоқ хўжалик артели раисининг гапларидан ва саволларимизга қайтарган батафсил жавобларидан жуда мамнун бўлдим. Қишлоқ мактаб-интернати менга жуда ёқиб қолди. Бу мактаб-интернатдаги болалар бизни инглиз тилида табрикладилар. Делегациямизнинг барча аъзолари ўзбек колхозчиларининг самимий меҳмондўстлигига муносиб баҳо берадилар, деб ўйлайман.

Тошкентдаги уй-жой қурилишини кўриб билишга ҳам жуда қизиққан эдим. Мен бу шаҳарда совет кишисининг квартирасини биринчи марта кўрдим. Менинг фикримча, шаҳарда планлаштириш ва қурилиш ишларининг истиқболи катта. Янги массивда ҳамма иш тамомланганидан кейин дарахтлар ўсиб, парклар очилажаги, магазин бинолари қурилажаги турган гап. Ўшанда бу жойда яшаш ҳамма учун ҳам жуда манзур бўлади.

Мен опера театрини бориб кўришимдан хурсандман. Бу театрда бизга архитектура жиҳатидан турли услубда ишланган залларни кўрсатдилар. Умуман айтганда, Ўзбекистонга қилган сафаримиз бизда яхши таассурот қолдирди.

Мен мамлакатларимизнинг бир-бирларига кўпроқ делегациялар юбориб туриши тарафдориман ва бу нарса бутун жаҳон кишилари учун катта аҳамиятга эгадир, деб ҳисоблайман.

Мен Америка газета редакторлари жамияти ҳузуридаги халқаро алоқалар комитетининг раисиман. Совет журналистлари ўтган йилнинг кузида АҚШга келганларида улар билан учрашувларда қатнашдим. Мен совет журналистларининг мамлакатимизга келишларини ва АҚШ матбуот вакилларининг СССРга боришларини қизғин табриклайман, бундай алоқани тобора кенгайтириш тарафдориман.

СОВЕТ КИШИЛАРИ ҒОЯТ САМИМИЙ

МАЙКЛ ОГДЕН

«Провиденс жорнэл» газетасининг редактори

Ўзбекистон менга жуда ёқиб қолди. Тошкентда янги уй-жойлар қурилаётган районга қилган сафаримиз эсимда қолди. Биз шинам квартираларни кўрдик, одамлар яхши яшаётганликларини билиб олдик. Тошкент опера театрида бўлишимиз, Самарқанд билан танишиб чиқишимиз бизда яхши хотира қолдирди. Аммо Ўзбекистонда биз, америкаликларнинг самимий кутиб олиниши бизда энг қувончли таассурот қолдирди.

Совет кишилари ғоят самимий кишилардир. Биз улар билан учрашиш вақтида ана шу самимиятни яхши ҳис этдик. Бундай учрашувлар бир-биримизни яхшироқ билиб олишга ёрдам беради, шу сабабли учрашувлар биз учун фойдалидир, деб ҳисоблайман. Келгусида бундай учрашувлар кўпроқ бўлади, деб умид қиламан. Бизлар тез-тез учрашиб туришимиз керак.

ЎЗБЕКИСТОН ТЎҒРИСИДА КЎП НАРСА БИЛГАНЛИГИМДАН ХУРСАНДМАН

УИЛЬЯМ УЕСТЕНДЕИК

«Ньюсдей» газетасининг редактори

Мен ўз коллегаларимнинг Ўзбекистонга қилган сафаримиз жуда фойдали бўлди, деган фикрларига қўшиламан. Бу республиканинг аҳолиси билан учрашувлардан мамнун бўлдим ва уларнинг ҳаёти, традициялари тўғрисида кўп нарса била олганимдан хурсандман. Ўзбекистонда менга ва делегациянинг бошқа аъзоларига кўрсатилган меҳмондўстлик учун самимий миннатдорчилик изҳор қиламан.

Ҳар бир американинг совет кишиларини билиши, совет кишиларининг эса Америка халқини билиши жуда муҳим деб ҳисоблайман.

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

ПРОПАГАНДИСТЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

Тошкент шаҳар партия комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм кечки университетининг Октябрь район филиалида машғулотлар тугади. Тингловчилар 2 йил давомида партия тарихи, сиёсий иқтисод, диалектик ва тарихий материализм, пропаганда ишлари методикаси каби фанлардан лекция тингладилар ва семинарларда қатнашдилар.

Филиални 50 га яқин тингловчи тугатди.

М. Мирзақобилов.

ТАБАРРУК ОТАХОН

Калинин районидаги Собир Раҳимов номли колхознинг Карл Маркс участкасида яшовчи Мирҳамид ота Мирсолиев яқинда 102 ёшга тўлди. Бир асрдан ортиқ умр кечираётган бу бахтиёр мўйсафиднинг 50 дан ортиқ невара-чевара ва эвараларн бор. Ота ҳали ҳам ўзини тетик ва бақувват сезади.

Т. Жўраев.

СУВЧИЛАР УЧУН КИТОБЛАР

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти актуал темада иккита китобча нашр этди. Улардан бири С. Гилдиевнинг «Сувдан унумли фойдаланиш» асаридир. Бу китобда ғўзани суғориш тартибига қараб пахта ҳосилининг ўзгариши, сувчиларнинг ҳосил тақдири учун курашдаги роли, сув танқис бўлган ерларда мўл пахта ҳосили етиштиришга муваффақ бўлган илғор колхоз ва совхозларнинг иш тажрибалари конкрет фактлар мисолида кўрсатилган.

Н. П. Малинкининг «Сувнинг танқислигида ўғитдан фойдаланиш» сарлавҳали брошюрасида сув танқис бўлган шароитда органик, минерал ўғитларни ерга солиш муддати ва нормалари, ўғитларнинг ўсимликка бўлган таъсирини ошириш йўллари каби муҳим масалалар ҳақида фойдали маслаҳатлар берилган.

Бу иккала китоб агрономлар, бригада бошлиқлари, сувчилар ва қишлоқ хўжалигининг бошқа ходимларига қўлланма сифатида тавсия этилади.

Ғ. АҲМЕДОВ.

БЕШ РЕСПУБЛИКА ФИЛЬМЛАРИНИНГ КЎРИГИ

Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон кинематографчиларининг Тошкентда бўлган кўрик мусобақаси етти кун давом қилди. Қирғиз ёзувчиси Ч. Айтматов «Довон» фильмининг сценарийси учун диплом билан мукофотланди. Тожикистондан Н. Ардашников ва Туркманистондан Г. Лавров энг яхши операторлар деб баҳоландилар. «Агар ҳар биримиз...» деган қозоқ фильмининг режиссёри С. Хожиковга режиссёрлик маҳорати учун деган диплом берилди. Қозоғистонлик овоз оператори Л. Дононова «Қўшиқ чорлайди» фильмининг овози ва музикасини ёзганлиги учун диплом билан мукофотланди. СССР халқ артисти Ш. Бурҳонов (Ўзбекистонда ишланган «Синчалак» фильмида Қаландаров ролини ижро этганлиги учун) ва қозоқ артисти Р. Муҳамадиёрова («Қўшиқ чорлайди» фильмида Ойгул ролини ижро этганлиги учун) эркак ва хотин-қиз ролларини энг яхши ижро этувчилар деб тақдирландилар. Ўзбек композитори М. Бурхонов «Истиқбол йўли» фильмининг музикаси учун диплом билан мукофотланди.

ЕР ҚИМИРЛАДИ

Кеча маҳаллий вақт билан соат 5-у 6 минут, 46 секундда Тошкентда ер қимирлади. Ер қимирлаш эпицентри Афғонистон территориясида, Тожикистон чегараси яқинида Гулоб шаҳрининг жанубрoғидадир. Эпицентрда ер қимирлаш 6—7 балл бўлди. Тошкентда ер қимирлашнинг кучи 3—4 балл, Фарғона водийсида 4 баллга яқин, Самарқанд яқинида 5 балл, Душанба яқинида 5—6 баллга етди. Ер қимирлашнинг бундай катта территорияга тарқалиши шу билан характерланадики, бу ер қимирлашнинг маркази Ер юзасидан 200 километр чуқурликда бўлди.

Э. ҲАЙИТОВ,
«Тошкент» сейсмик станциясининг ходими.

КУТИШ... М. Раҳмонов фотоэтюди.

У. ИБРОҲИМОВ ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети **қарор қиладилар:**

Хизмат вазифасини бажариб турган бир вақтда фожиона халок бўлган Ўзбекистон ССР Олий Судининг раиси У. Иброҳимовни дафн этиш давлат ҳисобига олинсин.

У. Иброҳимов қабрига тегишли ёзув билан ёдгорлик ўрнатилсин;

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги шахсий пенсия тайинлаш комиссиясига У. Иброҳимовнинг оиласига шахсий пенсия тайинлаш масаласини қараб чиқиш топширилсин.

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Бугун кундузи Тошкентда ва Тошкент областида ҳаво бироз булутли бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди. Тошкентда эрталаб 18—20, областда 18—21, кундузи Тошкентда 35—37, областда эса 34—37 даража иссиқ бўлади.

ТОШКЕНТ ОБ-ҲАВО БЮРОСИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИЗОР

8 ИЮЛДА

Ўзбек тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг**, 12.20 — **Катта меҳнат кишилари** (телевизион очерк).

Рус тилида: 12.40 — **Ўлмас Кашчей** (фильм-эртак), 18.00 — **Қора ботқоқнинг тугаши** (болалар учун мультипликацион фильм), 18.20 — **Ҳафталик телехроника**, 18.30 — **Новости дня киножурнали**, 18.40 — **Янги йил шароби номли немис кинокомедияси**, 20.05 — **Индонезия—Ўзбекистон ўртасида футбол** (халқаро ўртоқлик учрашуви), 20.45 — **Эстрада концерти**.

Ўзбек тилида: 21.25 — **Ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун кураш конгресси олдидан**, 21.55 — **Ҳафталик телехроника**, 22.05 — **Концерт** (ўзбек куйларидан).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 8/VII да **Тошболта ошиқ.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 8/VII да **Ўзбек давлат филармонияси солистларининг концерти.** Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

9/VII да — Муқимий номли театр спектакли — **Равшан ва Зулхумор.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Етти азамат (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сўнгги қиш — «МИР» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 10 да).

Йўл — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ҳамма уй-уйига — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Бир отрядданмиз — «МИР» (эрталаб соат 10 да).

Полк ўғли — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 ва кеч 5 да).

Каток ва скрипка — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

Мен дўстлашган қиз — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА:

(Сеанслар кеч соат 9.15 минут ва 10 яримда бошланади)

«Кобра» операцияси — «ОКТЯБРЬ».

Инсон тақдири — «ВАТАН» (кеч соат 9.15 минутда).

Анна Каренина (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли.

Етти азамат (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.

«Сильва» вилласи — «ВАТАН».

1962 ЙИЛ УЧУН «МУШТУМ» ЖУРНАЛИНИНГ ҲАЖВИЙ ПЛАКАТЛАРИГА

обуна қилиш

ДАВОМ ЭТМОҚДА

Бу плакатларнинг танқид ўти ҳаётимизнинг хунук ҳодисаларига — кишилар онгидаги капитализм сарқитларига қарши, текинхўрлар, дангасалар, ичкиликбозлар, безорилар, бюрократлар, порахўрлар ва ҳоказога қарши қаратилади.

Плакатларнинг тексти ўзбек ва рус тилларида бўлади.

Обуна республиканинг барча алоқа бўлимлари ва конторалари, «Союзпечать» бўлимларида, шунингдек корхона, фабрика, завод ва колхозлардаги жамоатчи обуна вакиллари ҳамда почтальонлар томонидан қабул қилинади.

Бирлашган нашриёт.

Абдулла Набиев кўчаси, 40-уйда турувчи **Қумри Шамсиеванинг** шу уйда турувчи Файзибой Шамсиевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Кичик Қозировот кўча, Озод тупик, 5-уйда турувчи **Садриддин Зайниддиновнинг** Қизилтут кўча, 2-тупик, 16-уйда турувчи Тўхта Зайниддиновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

КОСМОСДАГИ ЖОСУСЛАР

Кейинги вақтларда газеталарда АҚШнинг навбатдаги «махфий» йўлдош учирганлиги ҳақидаги хабарлар тез-тез пайдо бўлиб турибди. Биринчи махфий йўлдош 1961 йил 22 ноябрда учирилган эди. 1962 йилнинг 1 июлига келиб бундай йўлдошлар сони йигирматадан ошиб кетди.

Бу йўлдошларни махфий деб шартли равишда айтиш мумкин. Махфийлиги шундан иборатки, Ҳарбий Ҳаво Кучлари йўлдошнинг номини расмий равишда эълон қилмайди. Аммо айни чоқда йўлдошнинг учирилган вақти, ўрни, учирувчи ракетанинг номи, орбитанинг параметрлари (агар йўлдош орбитага чиққан бўлса) ва Ерга қайтиб тушган ёки йўқ бўлиб кетган вақти эълон қилинади.

Фақат бироз муҳокама қилиб бу сафар қандай йўлдош учирилганлигини топиб олиш қолади, холос. Буни фақат электрон машина эмас, балки ҳар қандай Америка газеталари айтиб беради. Иш яна шу жиҳатдан осонлашадики, илгари бундай типдаги йўлдошларнинг учирилиши махфий тутилмасди ва учирувчи ракета, орбитасининг параметрлари, Ерга қайтиб тушиш фактига қараб гап қандай йўлдош ҳақида бораётганлигини бемалол англаб олиш мумкин. Чунки учтагина йўлдош — «Дискаверер», «Самос» ёки «Мидас»дан бири бўлиши керак. «Дискаверер» йўлдоши орбитага «Тор-Агена В» ракетаси, «Мидас» ва «Самос» йўлдошлари эса «Атлас-Агена В» ракетаси ёрдамида учирилади. «Самос» йўлдоши 700-900 километр баландликдаги орбитага, «Мидас» йўлдоши эса 3000 километр баландликдаги орбитага чиқарилади.

1962 йил 27 июнда учирилган махфий йўлдош сирини ўзимиз топишга ҳаракат қилиб кўрайлик. АҚШ Ҳарбий Ҳаво Кучларининг маълум қилишича 27 июнда Қўшма Штатларда қутб орбитасига яна бир махфий йўлдош учирилган. Ҳарбий Ҳаво Кучлари йўлдошнинг типини айтмади, фақат «Тор-Агена В» ракетасидан фойдаланилганлигини эълон қилди. Демак, «Дискаверер» йўлдоши учирилди» деб дадил айтиш мумкин.

Бу учта шунчалик «махфий» йўлдошлар ҳақида нима дейиш мумкин?

Разведкачи-йўлдош «Самос» ҳарбий объектларни, жумладан, ракета базаларини суратга олиш учун мўлжалланган. Йўлдошга фотоаппарат ўрнатилган. Айрим маълумотларга қараганда, бу аппарат билан 500 километр баландликдан олинган суратларда 3 метрдан катта бўлган ҳамма нарсаларни ажратиш мумкин.

«Самос» йўлдошлари АҚШнинг Тинч океан полигонидан қутб орбиталарига чиқарилади. Юқорида саналган йўлдошларнинг ҳаммаси («Самос», «Дискаверер» ва «Мидас») қутб орбиталарига бутун ер шарини кўриш учун учирилади. Ердан йўлдошнинг махсус борт мосламасига программа юборилади. Ана шу программага кўра фотоаппарат белгиланган вақтларда суратга олади. Йўлдош ўз станцияси устидан ўтаётганда, телевизион каналлар орқали пленкага олинган тасвирлар юборилади. Улар ерда расшифровка қилинади.

Плёнкаларнинг ўзини ерга юбориш мумкинлиги ҳам ўрганилмоқда. Бу — йўлдош ёрдамида олинган маълумотлар ҳажмини анча ошириш имконини беради. Плёнкани ерга юбориш учун икки усулдан бирини қўллаш ўйлаб кўрилмоқда. Биринчи усулда йўлдошдан плёнкали контейнерни ташлаш кўзда тутилади. Бу контейнерларни самолётлар билан ҳавода тутиб олиш ёки океанга тушгандан сўнг сувдан ушлаб олиш мумкин. Иккинчи усул йўлдошнинг ўзини сувга ёки ерга қўндириш билан боғлиқдир. АҚШ Ҳарбий Ҳаво Кучлари бир неча «Самос» йўлдошлари (12-15 та) дан иборат бўлган системани яратишни мўлжалламоқда. Бу системадаги йўлдошлар орбита бўйлаб бир вақтнинг ўзида айланади.

«Мидас» йўлдошлари баллистик ракеталарнинг учирилганлигини маълум қилиш учун мўлжалланган. Бу йўлдошларга инфрақизил детекторлар ўрнатилади. Улар реактив двигатель алангасининг нурланишини тўсиб қолиши керак. «Мидас» йўлдошлари ёрдамида ракеталарни олисдан топиш системаси радиолокацион маълум қилиш системасига қараганда бир қатор афзалликларга эга. Биринчидан, ракеталар нишонга яқинлашишига 15 минут қолганда эмас, балки 30 минут қолганда маълум бўлади. Иккинчидан, йўлдошлар ҳамма томондан учиб келаётган ракеталарни маълум қиладилар. АҚШда вужудга келтирилаётган олисдан маълум қиладиган радиолокацион система эса фақат Шимолий қутб томондан келаётган ракеталаргина белгилайди. Бироқ «Мидас» йўлдошлари ёрдамида ракеталарни топиш системаси жуда ишончли эмас. Йўлдош детекторлари учирилган ракета двигателининг нурланиши ўрнига бошқа бирон-бир нурланишни, ҳатто булутда акс этган қуёш нурларини ҳам шундай нурланиш деб қабул қилиши мумкин. Ёлғон тревога натижасида қандай ҳодиса юз беришини тасаввур этиш қийин эмас... Америка генераллари олисдан маълум қиладиган радиолокацион станцияларнинг ёлғон тревогасига қандай муносабатда бўлаётганлиги ҳақидаги хабарларни ўқиб кўришнинг ўзи кифоя.

АҚШ Ҳарбий Ҳаво Кучлари «Мидас» йўлдошлари системасини 1962 йилнинг охири ва 1963 йилнинг бошларида вужудга келтиришни планлаштирдилар. Бироқ инфрақизил детекторларнинг мукаммал ишланмаганлиги ҳозирча бу системани яратишнинг аниқ муддати ҳақида гапиришга имкон бермаяпти. Бу ҳол америкаликларни жуда ташвишлантирмоқда, чунки фақат йўлдошларгина глобал ракеталарни топа олади.

«Дискаверер» йўлдошлари (уларнинг 40 дан ортиғи учирилди, лекин ҳаммаси ҳам орбитага чиққанича йўқ) тажриба мақсадида учирилиб, турли приборларни учиш синовидан ўтказишга хизмат қилади.

«Меркурий» йўлдошлари «Дискаверер» йўлдошларига ўхшаб ерга қайтарилади. Бу қайтиб тушириш системаси дастлаб «Дискаверер» йўлдошларида тажриба қилиб кўрилди. Қайтиб тушириш системаси порохли тормоз двигателлари ва парашютни ўз ичига олган. Парашют ердан 10 километр баландликда ташланади.

Шундай қилиб «У — 2» жосуслик самолётларида сиёсий муваффақиятсизликка учраган америка ҳарбийлари жосус — йўлдошлар учириш йўлига ўтдилар.

Юрий МАРИНИН,
АПН илмий комментатори.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 01029. Нашр. Г. 1630.